

KRES

glasilo Zveze fantovskih
odsekov

LETO X. ŠTEV. 2.

»KRES«, GLASILO ZVEZE FANTOVSKIH ODSEKOV V LJUBLJANI. — Izhaja 1. vsakega meseca. — Izdaja Zveza fant. odsekov. — Tiska Misijonska tiskarna Groblje - Domžale (A. Trontelj C. M.). — Urejuje Fr. Jesenovec, Ljubljana. — Za uredništvo odgovarja A. Trontelj C. M., Groblje - Domžale. — Rokopisi se pošiljajo na naslov: Uredništvo »Kresa«, Ljubljana, Vodovodna 24. — Uprava: »Kresa«, Rakovnik, Ljubljana VIII. Ček. rač. št. 17.871. — Naročnina: Letno din 20, pod skupnim ovitkom din 18.

Fantje, na delo za svoj list „KRES“!

Naše geslo bodi:

Vsak naš član in prijatelj bodi naročnik „Kresa“!

RAZPISUJEMO NOVE NAGRADE!

Kdor pridobi »Kresu« pet novih naročnikov, si lahko izbere kot nagrado eno sledečih knjig:

dr. A. Ušeničnik: Socialna ekonomija.

Zabret: Orlovstvo

dr. Jeraj: Vzori slovenskih fantov.

Kdor pridobi 7 novih naročnikov, dobi lahko knjigo »Stori to« broširano, za 10 novih naročnikov pa isto knjigo krasno vezano.

Nagrado prejme, kakor hitro novi naročniki poravnajo naročnino. Vsak naj sporoči na naslov uprave Kresa, katero darilo želi.

Fantje! Razpisujemo anketo,

**pri kateri naj sodelujejo vsi fantje - naročniki Kresa,
o vprašanju: KAKO MI UGAJA KRES?**

Sporočajte uredništvu, kar Vam je v Kresu všeč ali česa še pogrešate! Mnogo naj se Vas oglasi, da bo anketa čim bolj pestra in živahna!

Nove gledališke igre s samimi moškimi vlogami

pričnejo v kratkem izhajati v Salezijanskem zavodu na Rakovniku v Ljubljani. Kot prva izide te dni »Pod sovjetsko zvezdo«. Sledila ji bo »Kraljevi škrlat« in »Nova pot«. Fantje, segajte po njih!

Letnik X.

Februar 1939

Štev. 2

A. A.:

FEBRUAR KATOLIŠKEGA FANTA

V januarju smo za začetek leta kot prepričani in odločni katoličani napravili trdni sklep: vsak dan molitev, vsak teden mašo, vsak mesec zakramente, kajti samo trdna volja in milost božja nas moreta delati značajne in srečne.

V februarju je mnogo godov, ki nam tudi navdihujejo lepe krščanske misli.

2. je svečnica in *Gospodovo darovanje*. Goreča blagoslovljena sveča je znak naše žive vere. Spominja nas na krstno svečo, ki smo z njo prvokrat Bogu obljubili zvestobo; pa nam tudi kaže na mrtvaško svečo, ki jo bomo umirajoč držali v roki in Bogu zadnjič izjavljali, da smo vero ohranili živo, naj nas torej privede v večno veselje. — Kakor se je Jezus Kristus Bogu popolnoma daroval, tako mu tudi mi popolnoma posvetimo svoje življenje: nič brez Boga, nič zoper Boga!

3. je god sv. Blaža, patrona nekdanje dubrovniške republike (Vlaho). Pobožno prejmemo zakramental ali blagoslov grl, da bomo mogli glasno poudarjati krščanska načela, mogli čisto prepevati lepo slovensko pesem.

5. blaženi Domicijan, prvi koroški vojvoda okoli 800., prvi slovesno vmeščen na Gosposvetskem polju, po rodu Korošec in morda Slovenec. Z zvesto ljubeznijo bomo mislili na zeleni Korotan, zibko slovenstva, na naše brate in sestre onstran Karavank.

6. sv. Amand, prvi krščanski apostol Slovencev okoli 630. »Ljubezni vreden« pomeni njegovo ime, ljubezni vreden je njegov nauk, krščanski nauk! — Istega dne je bil l. 1922. kardinal Ahil Ratti izvoljen za papeža Pija XI. Spoštovanje, ljubezen in pokorščino vidnemu Kristusu in največjemu socialnemu delavcu naših dni!

9. god sv. Apolonije, priprošnjice za zobe. Dobri zobje, dobra prebava, krepko zdravje. Pazimo na svoje zobe, negujmo jih in priporočimo sv. Apoloniji!

11. lurška Mati božja. Na ta dan se je Marija l. 1858. prvič prikazala v krasnem planinskem kraju Lurd pod Pireneji in poslej že tisočem izprosila telesnega in duševnega zdravja, ki je najlepše in najpotrebnejše.

21. je pustni torek. Naše razvedrilo in veselje bodi vedno tako, da bo tudi Bogu veselje!

22. pepelnična sreda, začetek posta, spokornega življenja kot priprava na veliko noč. »Spomni se, o človek, da si prah in se v prah povrneš!« nam bo rekel duhovnik, ko nas bo s pepelom prekrizal na čelu.

24. sv. Matija, prištet med apostole namesto Juda. Vremenski mejnik je (sv. Matija led razbija) in apostol. Ali je že prebit led v naših srcih, da smo res Matije-Bogdani, Božidari? Ali smo se že kdaj pozanimali, kaj je Apostolstvo mož in fantov, in smo člani te verske družbe za zvestobo Bogu? Ali smo med tovariši apostoli lepega zgleda v govorjenju in življenju?

27. sv. Gabriel od Žalostne Matere božje, 1838.-1862., »Alojzij naših dni« mu je rekel Leon XIII. Vseh 24 let svojega življenja je ohranil k r s t n o n e d o l ž n o s t, to je: vse življenje ni storil nobenega smrtnega greha. Kako je to mogel? Takole je pisal svojemu prijatelju Filipu: »Hočeš priti v nebesa? Torej te prosim in rotim: Varuj se slabih prijateljev, ne beri slabih knjig in nikar ne hodi v gledališče!« Starokopitni nazori, kajne? In vendar je resnica še starejša od človeka!

Ves februar bomo držali sklep: nobenega smrtnega greha! Februar ali svečan je mesec luči, zato bodimo luč i mi! Postni čas je čas pokore ali poboljšanja!

Mladinski dnevi v Mariboru

od 29. junija do 2. julija 1939.

Vsem je še v živem spominu mogočni mednarodni mladinski tabor v Ljubljani, na katerem je slovenska katoliška mladina pokazala svojo narodno in versko zavest, svojo vdanost do države, svojo disciplino in moč.

V letu 1939. pa vas kliče obmejni Maribor!

V dnevih od 29. junija do 2. julija bo Maribor gostoljubno sprejel v svoje okrilje cvet naše mladine, naše fante in naša dekleta in vse one, ki mislijo in čutijo z našo zdravo, požrtvovalno mladino.

Od 29. junija do 1. julija bodo športne in telovadne tekme ter stanovska zborovanja. V nedeljo, 2. julija, pa bo glavni mladinski dan s sprevedom skozi mesto, slovesno službo božjo in velikim telovadnim nastopom na novem mariborskem stadionu.

Fantje, dekleta! ti dnevi v Mariboru bodo dnevi obračuna vašega prosvetnega in telovadnega dela v prosvetnih domovih in telovadnicah. Naj bodo to dnevi ponosnega manifestiranja za verska in narodna načela! Naj bodo to dnevi naše slovenske katoliške skupnosti ter naše iskrene ljubezni do kralja in države!

Zato na delo posebno tisti, katerim so dnevi v prvi vrsti namenjeni, to so fantje in dekleta celjske in mariborske podzveze. Pa tudi bratje in sestre preko Save in Savinjskih planin nam bodo v teh dneh podali svoje roke in se z nami strnili v skupne vrste.

K božjemu soncu! — Bog živi!

ZVEZA FANTOVSKIH ODSEKOV, PODZVEZA MARIBOR.

Zvestoba, resnicoljubnost, načelnost in odgovornost v fantovskem značaju dosežajo svoj naravni višek v fantovskem viteštvu.

A. M. Slomšek.

Praznični tečaji

O prazničnih tečajih je pisal v obširnem članku naš »Kres« l. 1935, str. 181—190. Članek je bil v zvezi z resolucijo, ki je bila konec junija 1935. o priliki II. občnega evharističnega kongresa v Ljubljani sprejeta, a v resoluciji se obsojajo praznični tečaji unprav radi tega, ker so **praznični**, ker se z zakonom in njegovo uredbo hočejo izvajati **samo ob nedeljah**. Praznični tečaji siloma trgajo nedeljo Bogu, ki jo je pridržal izključno sebi in namenom gojitve verskega življenja. Nedelja je po božji volji določena, da more človek ta dan svobodno, kadar hoče, kjer hoče in kakor hoče služiti Bogu in potrebam nadnaravnega življenja svoje duše. Praznični tečaji človeku to svobodo enostavno omejujejo in celo uničujejo ter odpirajo laicizaciji življenja vrata na stežaj.

Katoliški episkopat se globoko zaveda, da bo izvajanje prazničnih tečajev verskemu življenju mladine in naroda samo škodovalo, zelo škodovalo. Zato je že v decembru l. 1935. poslal tedanjemu ministru za telesno vzgojo posebno spomenico, v kateri protestira, ker je vlada s prazničnimi tečaji samovoljno posegla v čisto versko področje — nedelja je Gospodov dan in izključno verska zadeva! — ter ga poziva, naj se za tečaje telesne vzgoje določijo drugi dnevi v tednu; hkratu ga opozarja, da bodo nedeljski tečaji, ako se ne prenesejo na katere druge dneve v tednu, izzivali neprestane spore s Cerkvijo. V oktobru l. 1937. je katoliški episkopat ponovno poslal ministru dr. Miletiću spomenico v isti zadevi in naglasil, da je uvažanje prazničnih tečajev pot v suženjstvo, ker se človeku ž njimi jemlje svoboda, ki mu jo je krščanstvo priborilo. Ta pot vodi na vsak način proč od krščanske civilizacije, kajti praznovanje nedelje je bistven njen del! Čim je Slovaška postala svobodna, je uvela s posebnim zakonom brezpogojni počitek ob nedeljah in praznikih, ker hoče krščansko civilizacijo!

Narod se povsod, vsaj med Hrvati, pridružuje stališču svojih cerkvenih nadpastirjev. Zaveda se, da mu praznični tečaji hočejo odvzeti ono, kar mu je najlepše. Na številnih evharističnih kongresih je sprejemal resolucije, v katerih daje duška ogorčenju radi uvažanja prazničnih tečajev in odločno zahteva, naj država pusti nedeljo, da ostane to, kar je narodu že skozi 1300 let: dan Gospodov, dan molitve in nabožnega zbranega verskega življenja! To se je zgodilo na primer v Varaždinu dne 29. junija 1938. pred 50.000 udeleženci, v Benkovcu dne 10. julija 1938. pred 16.000 udeleženci, v Milni na otoku Braču dne 7. avgusta 1938. pred 6000 udeleženci, v Krku na otoku Krku dne 15. avgusta 1938. pred 8000 udeleženci. Resolucija, sprejeta na evharističnem kongresu v Krku, se glasi:

»Z ogorčenjem v duši protestira evharistični kongres v Krku proti zakonu o prazničnih tečajih, kolikor ta zakon katoliški mladini jemlje svobodo, da more nedelje neovirano izkoristiti za gojitev verskega življenja in svete cilje evharističnega gibanja. Nedelja je po božjem zakonu Gospodov dan! Pravo nasilje nad vestjo in prava skrunitev verskih svetinj je, če določa ta zakon nedeljo za namene, ki so popolnoma tuji. Kongres poziva vse zavedne katoličane, da se dvignejo za obrambo nedelje in da napravijo vse primerne korake, da se skrunitev nedelje prepreči.«

Na teh tečajih bi se delil tudi verski pouk. Toda ne bi se govorilo o resnici, da je **samo** katoliška vera prava vera, niti o tem, da je **samo** katoliška cerkev Kristusova cerkev in **samo** ona od Boga ustanovljena in poklicana, da vodi človeka k zveličanju in človeško družbo k sreči, ampak učilo bi se med drugim tudi to:

»Temeljna načela vseh veroizpovedi so poglavitno v tem, da ne smeš napraviti drugemu tega, česar ne želiš, da drugi tebi napravi, in v načelu: ljubi bližnjega kakor samega sebe. — Vse priznane veroizpovedi so enake, pa naj se imenujejo, kakor hočejo, ter bi se njihovo vérovanje javljalo, kakor bi se hotelo.«¹

Vsak vidi, da ta veronauk, ki se mora v naših tečajih predavati, ne samo ni katoliški, ampak zmeda raznih herezij — pa bi se predaval tudi katoliškim fantom, in oni bi si ga morali temeljito zapomniti.

V isto žalostno zmedo spada tudi nauk o »uzdržavanju od polnog snošaja«, kjer se VI. zapoved božja ne pozna, ampak se naštevajo samo spolne bolezni, ki prete onim, ki vzdržno ne žive!²)

Zdi se, da Drago Ulaga teh stvari ne pozna. Večkrat piše članke o prazničnih tečajih v »Slovcu« in v »Kresu« (št. 11. str. 214—215) ter skuša na vsak način uvajanje prazničnih tečajev popularizirati. To je v nasprotju s stališčem katoliškega episkopata in v nasprotju s prepričanjem naroda.

Splošno opažamo žalosten pojav, da ljudje pod vplivom moderne vzgoje Gospodove dneve vedno bolj oskrunjajo.³) Praznični tečaji bodo to samo še stopnjevali.

Že sedaj je jasno, da mladina v mestih ne more k sv. maši, ker jo silijo v praznične tečaje. V savski banovini so lani v novembru izdali naredbo, da se morajo ti tečaji uvajati ob nedeljah popoldne od 14 do 16, oz. od 14 do 17 ali 18, torej takrat, ko so povsod popoldanske pobožnosti v cerkvah, ko ima katoliška mladina povsod svoje sestanke, konference, prireditve itd. Kdo bi se ogorčeno in upravičeno ne uprl taki naredbi? Drugod hočejo te tečaje uvajati dopoldne, v času, ko je mladini nemogoče, da prisostvuje svečani farni sv. maši! Nedeljski tečaji nujno vodijo do laicizacije nedelje! Namesto plemenitenja duha v zvezi z Bogom se pojavlja veronauk s heretičnimi laicističnimi načeli.

Nič ne pomaga ugovor, da bodo tečaji v času, na katerega bi tudi lokalni dušni pastirji pristali. Gre za prevažno zadevo, da bi mogli lokalni dušni pastirji odločevati. Episkopat je jasno in določno povedal, kako sodi o prazničnih tečajih. Zato je dolžnost vsakega dobrega in zavednega katoličana, da odločno brani nedeljo! Ti tečaji ne spadajo na nedeljo, ampak na delavnike; teh je šest na razpolago!

Povsod se bore za popolno svobodo ob nedeljah in praznikih. Po šolskih zakonih dijaška mladina ob nedeljah ne sme biti zaposlena.⁵) Obrtniški vajenci zahtevajo, da so ob nedeljah svobodni — tu pa naj bi moški mladini vzeli najlepše, svobodo Gospodovih dnevov!?

Članek Draga Ulage je značilen tudi po sliki, ki jo objavlja. Iz slike naj se vidi, kako moška mladina pri teh tečajih nastopa. To je zelo žalosten pojav. Ali je morda javna nagota oblika krščanske civilizacije? Ali

1) »Privremeni udžbenik za specialnu nastavu obaveznog telesnog vaspitanja«. Izdanje Min. fiz. vaspitanja naroda. Beograd 1937. Str. 18.

2) »Privremeni udžbenik« ... str. 76—77.

3) Prim. »Domoljub« 20. julija 1938, uvodnik »Kaj bo z nedeljo«.

4) »Privremeni udžbenik« ... str. 201 sl. —

»Zakon o obaveznom telesnom vaspitanju i Uredba o osnivanju i radu prazničnih tečajeva« ... Izd. Min. fiz. vasp. naroda. Beograd 1937. Str. 36—37.

5) »Pravila o vršenju verskih dužnosti učenika srednjih i srednjih stručnih škola« od 31. X. 1932, Min. prosv. S. N. Br. 35240. Tu određuje § 11: »Nedelja je splošni dan počitka za vse učence, radi tega se učencev ta dan ne more brez velike potrebe z delom v šoli oblagati«; § 12 pa pravi: »V nedelje se ne morejo prirejati celodnevni in poldnevni dijaški izleti«.

je morda propaganda za javno nagoto odsev krščanske kulture? Ali je morda javna nagota potrebna za zdravje in krepitev telesa? Že sedaj bridko tožijo vsi, katerim je do nravnosti v zasebnem in javnem življenju, kako se kult nagote vedno bolj širi na največjo škodo nravnosti in duhovnega življenja. Fantje so začeli nastopati pri svojem delu na polju in drugod v nagoti, pa so otroci in ženske pri njih in ž njimi! Oni so sicer opasani v neko vrsto kopalnih hlačic, toda v nagoti, kakor jo hočejo, celo praznični tečaji, širiti! Kam to vodi? Prav gotovo ne proti višinam svete čistosti in proti idealom poštenega krščanskega življenja! Zato je tudi nagota, ki jo hočejo praznični tečaji uvajati, nov zelo važen razlog, da praznične tečaje, kakor jih zakon in njegova uredba zamišlja, odklanjamo in odločno pobijamo s klicem: proč ž njimi! V teh oblikah nikdar!

»Slovenec« je poročal, da so v teku priprave za kongres Kristusa Kralja, ki se bo to leto priredil v Ljubljani. **Kristusa Kralja si ne moremo misliti brez nedelje, ki je njegova neomejena last.** Nikdo na svetu nima pravice, da si prisvaja nedeljo za profane namene! Božjo pravico zanika in tepta, kdor drugače dela. Kongres Kristusa Kralja nujno vsebuje borbo za pravico, ki Kristusu v njegovi nedelji pripada. Ako se je o priliki velikega evharističnega kongresa v Ljubljani l. 1935. svečano in javno proglasilo, da je nedelja dan Gospodov in da je zakon o prazničnih tečajih skrunitev Gospodovega dne, proti kateri se moramo z vsemi močmi boriti, se mora ponovno s še večjo odločnostjo isto tudi na kongresu Kristusa Kralja poudariti in razglasiti: Nedelja je božja, nedelja je Gospodov dan!—

Jože Hvale:

BLOIS

(Nadaljevanje.)

Tupatam opazamo na polju še vedno sledove strašne svetovne morije. Vozimo skozi kraje Luneville, Nancy, Vitry, Chalons, kraje reke Marne itd., kjer so bile največje bitve v svetovni vojni. Spotoma vstopajo mlajši možje in fantje s kovčegi v roki. Na orožne vaje gredo! Kakor so dogodki komaj nekaj tednov nato pokazali, so Francozi najbrže že tedaj zasedali z vojaštvom znano utrjeno »Maginotovo črto« ob nemški meji.

Dne 14. julija ob 2 popoldne smo izstopili v Parizu. Vse mesto, izložbe, zlasti pa prevozna sredstva, vse je bilo okrašeno z zelenjem, zlasti pa s francoskimi in angleškimi zastavami. Bil je, kakor že omenjeno, ta dan največji francoski narodni praznik, pripravljal pa se je Pariz tudi na sprejem vladarja največje države sveta, na sprejem angleškega kralja in kraljice.

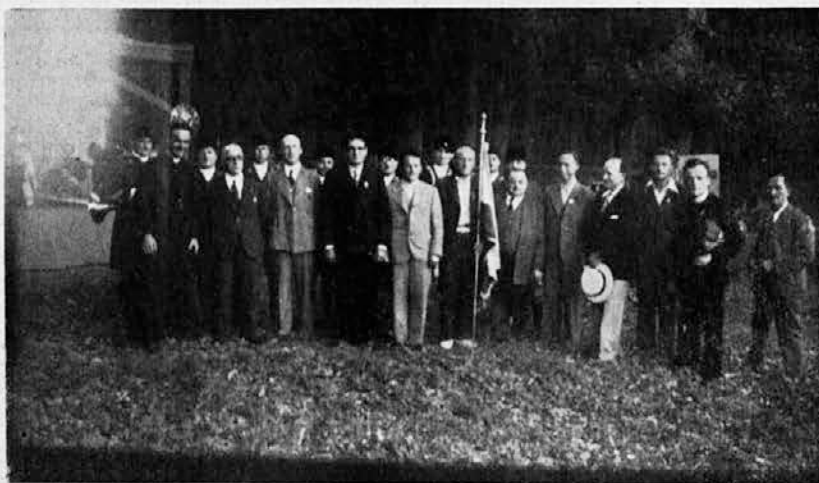
Ljudstvo je rajalo, se veselilo kar po cestah! Videli smo kaj zanimive stvari. Tukaj sprevod socialistov z rdečo zastavo, tamkaj sprevod komunistov z raznimi napismi, zopet drugje istočasno sprevod katoliške mladine s fanfarami, z godbo, vmes vojaške čete v lepih paradnih oblekah. In vsem je občinstvo vzklikalo, zdaj enim, zdaj drugim, svoboda torej absolutna, zadržanje enim kot drugih dostojanstveno!

Pred nami stoji ubog, razcapan možakar pri 50 letih. Prosi za cigarete, poje angleško državno himno, nato »marseljezo«, ko nas spozna po govorjenju za Slovane, prične z Volga, Volga, nato s češko »Gde domov moj«... Bil je ruski begunec ter je po pripovedovanju zavzemal v carski Rusiji mesto gardnega oficirja... Na ta način se revež sedaj preživlja. Oči so mu bile solzne...

Proti 4 popoldne stopimo zopet na postajo, da se peljemo proti cilju, proti Bloisu. Od tu dalje nas je spremljal slovenski izseljenski duhovnik g. Camplin, menda prekmurski rojak. Vozimo nekollko časa ob reki Seni, ob kateri je kar mrgolelo kopalcev,

Športnikov itd., nato pa zavijemo v velikem loku proti desni, z velikansko brzino, celo mnogo večjo ko po Nemčiji. Brzjavni drogovi ob železnici beže mimo nas, kot bi jih podil. V dobri pol uri smo v Orleansu, domovini znane francoske svetnice in zmagovalke Ivane d' Arc; njo Francozi prav posebno časte, saj je bila njihova rešiteljica. Počasi se pripravljamo za izstop, kajti reka Loire, ob kateri vozimo, je znamenje, da se bližamo našemu cilju Bloisu, ki leži ob ti reki.

Malo po 5 izstopimo. Mesto nam je napravilo sprejem, kakršnega še nismo doživeli, še manj pričakovali! Pri sprejemu so bili navzoči poveljnik mesta polkovnik Faylau; podpolkovnik Brouce, ki je vrhovni vodja vse telesne vzgoje za pokrajino Loire-et-Chère. Brouce je bival po vojni šest mesecev v Ljubljani in je ohranil najlepše spomine nanjo. Poleg teh so bili navzoči župan mesta Bloisa g. dr. Ollivier, znameniti psihiater v Franciji, vsi občinski svetniki, belgijski konzul, naš ataše pri pariškem poslaništvu g. Dragislav Radosavljevič in drugi odličniki in funkcionarji organizacije, med njimi tudi generalni tajnik mednarodne zveze katoliških telovadcev g. Armand Thibaudeau. Na pozdravne nagovore je odgovoril ing. Neřima. Pri sprejemu so bili navzoči tudi domačini, ki so se udeležili mednarodnega mladinskega tabora

Sprejem naših zastopnikov v Blois-u. Slika kaže: v prvi vrsti duh, vodja Zveze franc. telovadcev, župan in podžupan mesta Blois, predsednik pripravljalnega odbora za prireditev, glavni tajnik unije kat. telovadcev, naši zastopniki in izselj. duh. Camplin.

v Ljubljani in niso mogli prehvaliti sprejema Francozov v Ljubljani, poteka tabora, spreveda, zanimivosti in sploh ljubeznivosti, ki so jih doživeli v Ljubljani. Opazili smo, da je naš tabor v Ljubljani neverjetno mnogo storil za priljubljenost Jugoslavije v Franciji.

S postaje smo se v spremstvu vseh imenovanih odličnikov peljali na stadion — 4 km od mesta —, kjer so bile že tekme med posameznimi društvi in v lahki atletiki. Pred prihodom na stadion so tamkaj razglasili naš prihod po mikrofону. Takoj pri vstopu nas je pozdravila godba s posebno fanfaro, 50.000 glava množica pa nas je s solzami v očeh kot prijatelje Francije sprejela z nepopisnim veseljem in navdušenjem. Našo državno zastavo so poljubovali in ji izkazovali posebno čast! Peljali so nas takoj na glavno tribuno in nas — kakor je skoraj povsod običaj — fotografirali z drugimi odličniki. Ker smo bili od dolgega potovanja precej utrujeni, so nas še pogostili s pristnim šampanjcem in prigrizkom, nato smo pa odšli takoj na stanovanje v dekliški internat St. Hilaire, ki je v sredini mesta.

Naslednjega dne, 15. julija zjutraj smo se prijaviли vodstvu tekem ter izpolnili predpisane listine in ogledali že tekmujoče v vseh oddelkih na stadionu. Zlasti zanimive so

bile tekme društev, kjer so tekmovali celotni odseki, da jih tako imenujem, po 48 tekmovalcev skupaj. Krasne kombinacije, izvedba, disciplina, da je bilo veselje gledati. Občudovanja vredne so bile skupine raznih plemen francoskih kolonij iz Afrike. Njihove simbolične vaje, mnogokrat naravnost akrobatske, so vzbujale mnogo pozornosti, zlasti pa njihove bojne igre z meči, ščiti, sulicami, loki itd. Stadion, ki je stalna naprava, leži 4 km izven mesta v krasnem, res idealnem borovem gozdu, je najmanj dvakrat tako velik, kakor je naš ljubljanski. Prostor je bilo treba za to veliko prireditev posebej pripraviti in preurediti. Načrt za to je napravilo vodstvo naše mednarodne zveze v Parizu, izvedbo pa je prevzela popolnoma brezplačno in z velikim veseljem vojaška oblast — garnizija mesta Blois. Pripominjam, da gredo francoske, zlasti vojaške oblasti nam sorodni telovadbi in športni organizaciji v Franciji zelo, zelo na roke, saj je ta organizacija te vrste v Franciji največja in so izšli ravno iz te organizacije najboljši državniki, zlasti pa največji francoski vojskovodje zadnje dobe, med katerimi je bil tudi znameniti zmagovalec v svetovni vojni maršal Foch in drugi.

Nekaj čisto svojevrstnega so tekme godb, bobnarjev in trompet. Ker je bil telovadni in športni prostor zaseden, saj je tekmovalo v presledkih v vseh skupinah preko 8.000

Naši zastopniki v Blois po sprevedu skozi mesto.

tekmovalcev, so bile tekme godb izven stadiona v že omenjenem gozdu. To vam je bil pravi sodni dan, saj je istočasno trobilo in bobnalo 2.000 ljudi, vsak seveda v svoji skupini, in te zopet vsaka svojo melodijo. Pri teh tekmah je šlo za naslov najboljše godbe, bobnarja Francije, in to že nekaj pomeni!

Popoldne smo se predstavili raznim oblastem, zvečer pa smo bili odšli skupno z Belgijci v sprevedu na grob neznanega vojaka, kjer smo položili v imenu ZFO krasen venec. Zvečer je bila Belgijcem in nam na čast prirejena vzdolž reke Loire mogočna razsvetljava in umetni ogenj, kakršnega pri nas niti na Bledu ne premoremo! K ti prireditvi smo bili še prav posebno vabljeni!

Na hrano, ki je bila za tamkajšnje razmere najbrže prvovrstna, smo se polagoma privadili, kajti nudili so nam poleg drugega razne zelenjave, ribe vseh mogočih »plemen«, školjke, rake, podobne ščurkom itd. To je bilo med nami smeha!

(Dalje.)

Naše geslo, fantje, je: Z BOGOM ZA NAROD.

Tabor v Pragi odpovedan

Zveza fantovskih odsekov je prejela tole pismo:

Predsedstvo češkoslovaškega Orla.
štev. 361.

Brno 22. dec. 1938.

Zveza fantovskih odsekov

Ljubljana.

Katastrofa, ki je zadela naš narod v minulih mesecih, je pretresla tako globoko vso našo organizacijo in vse njeno članstvo, da je osrednji odbor češkoslovaškega Orla na svoji seji dne 18. dec. po poročilih zastopnikov posameznih žup soglasno sklenil, da se tretji izlet Orlovstva v letu 1939. odpove.

Vérujoč v pomoč božjo smo trdno sklenili, da poprimemo za novo delo z vso energijo in z vsem ognjem, da bi Vam v prihodnjem letu mogli sporočiti veselo vest o novem terminu našega izleta.

Zato nam bo v veliko uteho, da se pri pripravah za Vašo udeležbo na tretjem Orlovskem izletu ne boste dali motiti. Za Vaše zanimanje in za vse, kar ste doslej že napravili, Vam izrekamo toplo bratsko zahvalo.

Upajoč na daljne sodelovanje želimo Vam vsem milosti polne božične praznike in mnogo božjega blagoslova v novem letu. Z bratskim pozdravom!

Za češkoslov. Orla:

František Leiner. P. Karel Fanfrdla.

Iz priobčenega pisma je razvidno, da je letošnji izlet v Prago odpovedan. Zveza prosi vse fante, ki so se že kakorkoli pripravljali na ta izlet, da vzamejo to odpoved z vsem razumevanjem na znanje. Ves svet, posebno pa slovanski narodi sočustvujejo z brati Čehoslovaki, ki jih je zadela tako strašna usoda. Pa kakor vidimo, niso izgubili poguma, ampak so šli z novim ognjem na delo za dobro stvar. Ko nam bodo sporočili, kdaj bo nameravani izlet, se bomo slovenski fantje z vso vnemo na izlet pripravili in se ga v častnem številu tudi udeležili.

OBVEZNE ODSEKOVNE TEKME V POSLOVNI DOBI 1937/38.

Zveza fantovskih odsekov je po sklepu vodstvenega tečaja v pričetku meseca julija v Celju predpisala za vse odseke obvezne tekme iz prosvetne in telovadne tvarine. Prosvetni del tekem je obsegal:

- a) Kmečko ali delavsko vprašanje.
- b) občino,
- c) Vzore slovenskih fantov,
- č) disciplino in
- d) petje.

Prav tako je tudi telovadni del obsegal pet točk, in sicer:

- a) Redovne vaje,
- b) proste vaje,
- c) drog in bradljo,
- č) suvanje krogle (7¼ kg) in
- d) tek na 100 m ali skok v daljavo.

Organizacija tekem je bila poverjena okrožnim odborom, ki so sestavljali tudi sodniške zборе in razporede tekem po navodilih Zveze. Tekme so bile v mesecu marcu in aprilu 1938. leta, nekaj odsekov pa jih je izvedlo pozneje. Od 41 okrožij je izvedlo tekme le 25 okrožij s 142 odseki. Vsakdo, ki količkaj pozna našo organizacijo, si bo ob navedbi teh števil stavil vprašanje: Kje tiče vzroki tako slabe udeležbe? Nekaj jih je gotovo v slabih krajevnih razmerah; ni telovadnic, ni orodja, ni prostora za sestanke itd. Toda več vzrokov bo treba iskati v nedelavnosti okrožnih in odsekovnih odborov! **Okrožja vse premalo nadzirajo delo odsekov, ne pazijo, kako predelavajo predpisano tvarino, kako je s fantovskimi sestanki, telovadnimi urami itd. Odseki se pa kaj radi pečajo**

z vsem drugim delom, posebno igram žrtvujejo ves prosti čas, za predpisano stvarino pa se sploh nič ne zmenijo. Odseki, ki tako ravnaajo, niso prida in od njih tudi ni pričakovati uspehov vse dotlej, dokler se ne bodo z ljubeznijo in požrtvovalnostjo oklenili dela po načrtu svoje matice.

Da bodo odseki in vse članstvo lahko precenili uspehe lanskih obveznih odsekovnih tekem, je prav, da jih nekoliko podrobneje pregledamo ter navedemo vse odseke, ki so se tekem udeležili. V naslednjem navajamo uspehe odsekov po okrožjih in podzvezah, številke poleg imena odseka pomenijo točke, ki jih je odsek dosegel.

Triglavske okrožje: ima 18 odsekov, tekem se je udeležilo le 7 odsekov, in to:

Fantovski odsek	Koroška Bela	68.27	(malo diplomu)
«	«	Kropa	56.40 (poh. pismo)
«	«	Kamna gorica	53.81 (poh. pismo)
«	«	Jesenice	52.74 (poh. pismo)
«	«	Bled	49.78
«	«	Gorje	43.50
«	«	Radovljica	30.60

Udeležba odsekov Triglavskega okrožja je zelo slaba, tudi uspehi niso zadovoljivi. Nekaaj opravičila je v tem, da je bilo okrožje preobsežno, kar bo prihodnje leto odpadlo, ker se je sedaj razdelilo v dvoje okrožij, in to: Triglavsko in Radovljiško okrožje.

Tržiško okrožje: šteje 6 odsekov, od katerih se tekem ni udeležil le fantovski odsek iz Gorič. Uspehi so:

Fantovski odsek	Tržič	70.64	(veliko diplomu)
«	«	Kovor	68.34 (malo diplomu)
«	«	Podbrezje	68.01 (malo diplomu)
«	«	Križce	65.17 (malo diplomu)
«	«	Lom	61.17 (pohvalno pismo)

Okrožje mora skrbeti, da razgiblje fantovski odsek v Goričah, ki mora pri prihodnjih tekmah sodelovati. Odseki so pokazali dobre uspehe, prav pa je, da rezultate vsi odseki dvignejo in si pribore velike diplome pri prihodnjih tekmah.

Skofjeloško okrožje: šteje 13 odsekov, tekmovalo je le 6 odsekov, ki so dosegli:

Fantovski odsek	Ziri	50.16	(pohvalno pismo)
«	«	Trata-Gorenja vas	45.22
«	«	Škofja Loka	41.06
«	«	Železniki	37.09
«	«	Selca	36.26
«	«	Poljane	35.49

Kakor je slaba udeležba, tako so slabi uspehi. Le en odsek si je priboril najnižje odlikovanje — pohvalno pismo. Bolje bi bilo lahko, discipline in požrtvovalnosti manjka; to mora okrožje vpeljati v svoje odseke, pa bodo uspehi vprihodnje gotovo znatno boljši!

Od gorenjskih okrožij, ki so podrejena naravnost Zvezni, se tekem ni udeležilo le Kranjsko okrožje, kar ni lepo zanj, ki bi bilo lahko zgled vsem gorenjskim okrožjem. Slede okrožja ljubljanske podzveze:

Cerkniško okrožje: ima 7 odsekov, tekem so se udeležili 4 odseki, ki so se po uspehih takole uvrstili:

Fantovski odsek	Stari trg	79.61	(veliko diplomu)
«	«	Cerknica	75.11 (veliko diplomu)
«	«	Begunje	57.06 (poh. pismo)
«	«	Bloke	52.47 (poh. pismo)

Tekmujoči odseki so se dobro odrezali, le udeležba bi morala biti večja. Pazite na to v bodoče!

Barjansko okrožje: šteje 12 odsekov, tekem se je udeležilo le 7 odsekov in so uspeli:

Fantovski odsek	Vič	57.60	(poh. pismo)
«	«	Ig	56.20 (poh. pismo)
«	«	Ljubljana-mesto	54.20 (poh. pismo)
«	«	Ljubljana-Trnovo	49.40
«	«	Brezovica	40.04
«	«	Ljubljana-Sv. Jakob	37.08
«	«	Polhovgradec	17.68

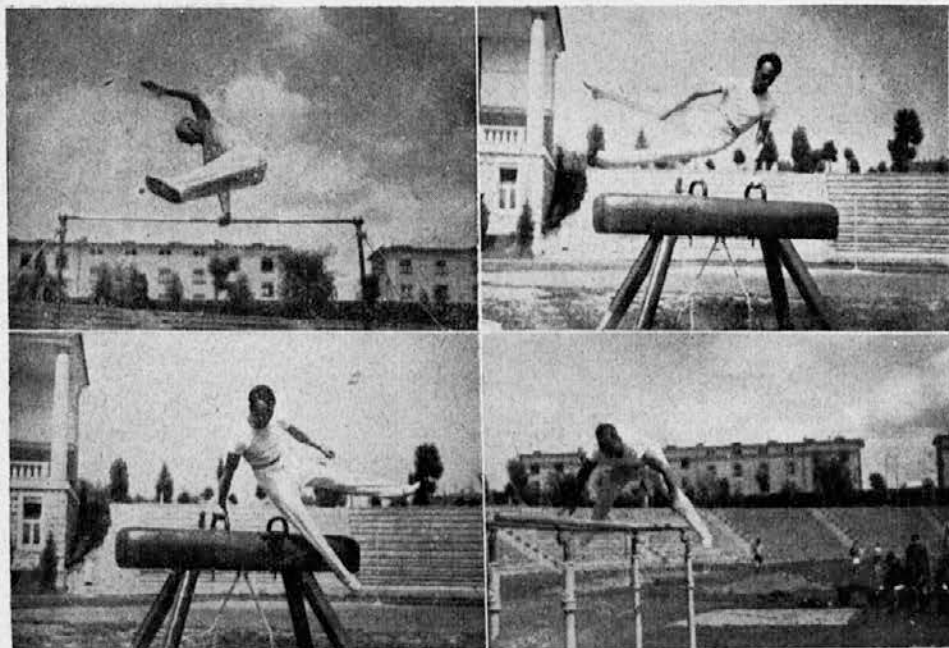
Katoliški fantje enodušno obsojamo sodobni kapitalizem, odločno pa zavračamo tudi komunizem.

Udeležba in uspehi niso zadovoljivi. To okrožje bi se lahko mnogo bolje odrezalo.

Šmarogorsko okrožje: ima 10 odsekov, tekmovalo je 6 odsekov z naslednjimi uspehi:

Fantovski odsek	Št. Vid-I	88.10 (velika diploma)
«	« Št Vid	82.20 (velika diploma)
«	« Dravlje	32.10 (velika diploma)
«	« Ježica	78.9 (velika diploma)
«	« Preska	75.7 (velika diploma)
«	« Črnuče	52.— (poh. pismo)

Odseki navedenega okrožja so pokazali lepe uspehe, še udeležbo je treba povečati. V odseke, ki niso tekmovali, več discipline, okrožje jih zgolj za število ne potrebuje.

Zasavsko okrožje: obsega 12 odsekov, tekem se je udeležilo 10 odsekov. Uspehi so:

Fantovski odsek	Rokodelski dom	83.— (velika diploma)
«	« Ljubljana-Moste	78.— (velika diploma)
«	« Ljubljana-Kodeljevo	77.— (velika diploma)
«	« Ljubljana-Sv. Peter	72.— (velika diploma)
«	« Sostro	67.5 (mala diploma).
«	« Hrušica	65.— (mala diploma)
«	« Dol	63.5 (poh. pismo)
«	« D. M. v Polju	62.5 (poh. pismo)
«	« Sv. Križ	62.— (poh. pismo)
«	« Sv. Helena	61.75 (poh. pismo)

Uspehi dobri, vsi tekmujoči odseki so si priborili odlikovanje. V bodoče je razgibati še ostala dva odseka, da bo tudi udeležba 100% na.

Kamniško okrožje: šteje 16 odsekov, tekem se je udeležilo 10 odsekov. Dosegli so naslednje uspehe:

Fantovski odsek	Dob	92.5 (velika diploma)
«	« Vodice	90.4 (velika diploma)
«	« Mekinje	84.9 (velika diploma)
«	« Kamnik	82.5 (velika diploma)
«	« Moravče	82.5 (velika diploma)
«	« Homec	77.9 (velika diploma)
«	« Ihan	77.5 (velika diploma)
«	« Mengeš	77.4 (velika diploma)
«	« Komenda	77 (velika diploma)
«	« Brdo	71.6 (velika diploma)

Kamniško okrožje se je z uspehi postavilo za zgled drugim okrožjem, le udeležba kvari celoten vtis. Pri prihodnjih tekmah morajo sodelovati prav vsi odseki, zato naj že sedaj skrbi okrožni odbor.

Velikolaško okrožje: ima tri odseke, ki so vsi tekmovali. Uspehi so:

Fantovski odsek	Dobropolje	68.—	(mala diploma)	
«	«	Vel. Lašče	66.7	(mala diploma)
«	«	Sv. Gregor	49.—	

Okrožje je majhno, zato bi bili uspehi lahko boljši.

Jože Dular:

Zemlja in ljubezen

(Dalje.)

Janeza je hudo zadelo, ko mu je Neža povedala, da oče spet pije. Seveda, nihče ni vesel, če sam spravlja na kup, drugi mu pa s tega kupa razbrskavajo kot kokoši. Nič ni rekel, ko je zvedel za očetovo nerodnost, samo ob razoru je sedel na vrečo semenja in molčal. Vse veselje do dela ga je v tem trenutku minilo. Ali se sploh splača delati, ko pa se bo prej ali slej vse razdrobilo. Kaj hoče sam, štiriindvajsetletni fant, če pa ni pri hiši pravega, ki bi ukazoval. Mati v grobu, sestra se je že pred petimi leti priženila v Stari dol, Tone je v Ameriki, oče po gostilnah in mu za vse skupaj ni prav nič mar. Samo on vztraja in se drži zemlje, toda vsak dan bolj čuti, da ne bo več zdržal. Če nekje zagrabi in podpre, se pa drugod podsuje. Ko bi mu le oče hotel izročiti zemljo in hišo. Potlej bi šlo in ničesar se mu ne bi bilo treba bati. Popolnoma na novo bi začel. In Bojančevi mu potlej gotovo ne bi branili Ivanke, ko bi pokazal, kaj zna.

»Janez, jej!« mu je Neža zmešala misli. »Kaj bi zdaj premišljal.«

»Ne bom, Neža! Kar domov odnesite,« je dejal trdo. Vstal je in natresel semenja v košaro.

»Počakaj, Janez! Vsaj mleko popij, če žgancev ne maraš,« mu je prigovarjala.

»Domov nesite, pravim! Martinek, ti pa voli napreži in z brano potegni za mano,« je še rekel hlapčku, zagrabil košaro in stopil po razoru.

»Trmoglav je kot oče,« je jezno uganila Neža, zložila sklede in odšla.

Po razoru je stopal Janez. Od časa do časa je potonila njegova roka v košaro in potlej v zamahu raztresla zrnje po rjavi zemlji. Visoko vzravnan je šel po dolgi njivi. Ni čutil niti utrujenosti niti lakote, pred seboj je videl samo zemljo, domačo grudo. Ali jo bo rešil? Si bo pridobil zemljo in dekle? Ali bo izgubil oboje?

Ničesar ni vedel. Stisnil je ustnice, da bi pogoltnil bolečino in dvome. Jesenski veter mu je vihral lase in roka se mu je kar sama potapljala v košaro in sipala zrnje.

*

Prišla je trgategv. Dnevi po svetem Mihaelu so bili topli in jasni, da so se vinogradi pozno v večer grelj v soncu in se je kar videlo, kako leze sladkoba v grozdje. Vse Brezovje je oživel. Ljudje so zvečer postajali na pragih in ugrabili po soncu in nebu, če je še vredno odlašati s trgovijo.

»Kar začeli bomo,« je dejal Drenovec, »v nogah čutim, da se bo vreme sprevglo. Če nas bo dež vjel, bo spet slabo.«

In so začeli. Vsa vas se je razgibala. Doma in po zidanicah so pregledovali sode, jih mašili z lojem, popravljali brente in škafe, brusili krivce, umivali stiskalnice in mline, čepe in vehe. Celo stari Gorjan, ki se ves teden ni pritaknil pravega dela, se je začuda razživel. Povsod je hotel biti zraven, vsako stvar je pregledal, zmerom se je jezil in godrnjal.

»Neža, je to krivec? Saj bi lahko jahal na njem! Vode naliž v brus, saprament!« je vpil in gonil kolo, da so umazane kaplje v celih snopih letele iz korita.

Vsak je imel svoje delo. Hlapček je pri Krki pomival sod, Neža je pekla pogačo in orehovko za nosače in trgačice, Janez pa je stopil po vasi, da najame ljudi za jutrišnje delo. Težko jih je bilo dobiti skupaj. Kdor ni imel sam vinograde, je že prej obljubil drugemu in le s težavo se mu je posrečilo dobiti tri ženske in Bartovega fanta. Poleti mu je obljubila Bojančeva Ivanka, da pride tudi ona. Toda takrat ga njen oče še ni gledal tako po strani. Takrat je bila tista, njiva nad Brezovico še njihova in tudi konja so še imeli v hlevu. Danes po treh mesecih pa je že močno drugače in sam Bog ve, kam bo še prišla njihova hiša, če bo šlo tako naprej. Zato se je bal stopiti k Bojančevim v sosednjo vas, čeprav je vedel, da vsega tega ni sam kriv.

Drugi dan so prišli trgat. Ženske in Martinek so obirali trte, oče je bil pri stiskalnici, Janez in Bartov sta pa nosila brente. Neža je morala ostati doma, da je skuhala in opravila pri živini in prašiču.

Janez je bil ta dan od sile redkobeseden. Vse šale je pustil vnemar. Ko je Neža prinesla južino, so drugi posedli okrog mize; on pa je vzel svoj delež, šel ven in sedel na hlod zadaj za zidanico, odkoder se je videlo v dolino naravnost k Bojančevim.

»Bolj prijazno je tam in več sonca,« je rekel, ko je šel.

»Kaj mu je mar za sonce. Ivanka ga boli,« je uganila Rakarica.

»Zaradi one punčare se res ni vredno ves dan držati ko pust na pratiki.«

»Če bo tak, ne bo niti senca svojega očeta,« je razdraženo dejal Gorjan.

»Da le ne bi bil!« je siknila Neža.

Potlej pa so se jeziki vsem zavezali, da dolgo časa ni nihče našel prave besede.

II.

Ko je tisti dan Bojančeva Ivanka zvedela, da trgajo pri Gorjanovih, se ji je neka čudna žalost prikradla v srce. Hodila je po kuhinji, prijela zdaj to zdaj ono, toda nobena stvar ji ni šla od rok. Venomer se ji je vrivala v glavo misel: Le zakaj letos ni bilo k njim Janeza? Vsako leto je prišel in že od nekaj je bila navada, da so si Bojančevi in Gorjanovi med seboj pomagali pri trgatvi in poljskih delih. Pred leti, ko sta bila še oba otroka, sta skupaj grabila seno in otavo ob košnjah, pobirala krompir, ko so ga izkopavali, in skupaj sta paberkovala prezrte grozde po vinogradih. Potlej sta oba odrasla in Ivanka sama ni vedela, kdaj se ji je v srcu vzbudila ljubezen. Kar nenadoma je prišla, tako da se je Ivanka prestrašila in hotela zbežati pred njo, pa ni več mogla. Janezova podoba ji je stopila pred oči. Janez in zmerom le Janez! Povsod jo je spremljal njegov obraz. Včasih je v nočeh, ko ni mogla spati, mislila nanj. Takrat so se ji vzbudili dvomi. Ne, saj to ni pravi, ni tisti, na katerega je zmerom čakala. Preveč domač je in že od mladih nog se poznata. Ne, to ne more biti prava ljubezen, to je morda tovarištvo, prijateljstvo ali sam Bog ve kaj, samo ljubezen, to ni. Nekdo drugi bo prišel, neznan in tuj, njemu bo odprla svoje srce in potem bosta oba zaživela pravo resnično ljubezen.

Tako je včasih premišljevala v dolgih nočeh, ko ji spanec ni hotel priti na oči. Toda ko se je zjutraj prebudila, je bila v njenem srcu spet Janezova podoba. Čim bolj jo je trgala iz sebe, tem močnejši je bil Janez v njenem srcu, opredal jo je vso in povsod, da se je končno v nji vse združilo v eno samo sladkogrenko bolečino: Janez, moj dragi, najdražji...

Med njima je bila ljubezen, lepa in iskrena, prav taka kot v tistih pravljičkah, ki jih je brala v šolskih letih. Prva grenka kaplja v to srečo je bila smrt Janezove matere. Mesec prej, preden je odšel k vojakom, so jo pokopali pri svetem Andreju. Janez je jokal kot nebogljen otrok in svoje matere ni mogel nikoli pozabiti. Tri leta je minilo od takrat in kolikokrat se spomni nanjo! »Če bi bila mati živa, ne bi bilo pri nas tako, kot je,« ji večkrat pove in se obrne v stran, da bi ne videla njegovih oči, ki so mu jih orosile solze. Takrat se ona

lahno privije k njemu, mu okrene glavo in reče mehko: »Janez, ne bodi žalosten, saj imaš vendar mene.« Pa jo pogleda Janez, kot bi se mu nebo odprlo, in reče: »Prav imaš, Ivanka. Brez tebe bi življenje v resnici ne bilo življenje.«

Ko se tega domisli, ji je težko, da se ne more ubraniti solz. Saj bi ga rada pozabila, toda ne more ga, preveč je njen, preveč živi samo zanj.

Čez tri dni so tudi pri Bojančevih potrgali v obeh vinogradih, v onem pod Srobotnikom in tistem na Lipovcu. »Ne bodo se razsušili sodi,« je veselo uganil Bojanec po končani trgatvi. »Pijače za zmerno pitje bo dovolj za leto in dan.«

Smuk, smuk ...

Ni pa bila vesela Ivanka. Vsi so jo hoteli razvedriti, pa se jim ni posrečilo. Saj letos ni bilo k njim Janeza, da bi nosil brente. Nihče ga ni prosil, sam pa tudi ni hotel priti. Le čemu naj bi hodil, ko ga pa zadnje čase pri Bojančevih gledajo kot pritepenega psa. To je Ivanka vedela in kako naj bi bila na zunaj vesela, ko je bilo v njeni notranjosti vse tako temno in žalostno.

Takoj drugi dan, ko so obrali grozdje, je odšel stari Gorjan. »Mošt bo že brez mene vrel, drugo boste pa tudi sami opravili. Na stara leta potrebuje človek miru, zato grem gledat, koliko so trte drugod vrgle,« je rekel, ko je iskal svojo palico v kotu. Janez je vedel, da se bo zdaj, kot že dve leti zapored, spet začelo očetovo jesensko romanje. Po ves teden bo hodil po zidanicah in hramih, spal po kozolcih in podih, potlej se bo za dan, dva privlekel domov, se prespal, pogodrnjal in spet izginil. In to bo trajalo vse dotlej, doker ne bo potegnila burja čez hoste in njive in ga bo spet zaskominalo po goriki peči.

Janez je skušal očeta pregovoriti, pa ni šlo. Stari je vzkipeł, dvignil palico in sam Bog ve, kako bi se vse razplelo, če bi Janez ne potlačil jeze in žalosti in pustil očetu prosto pot. Šel je in Janez je ostal sam z Nežo in Martinkom.

Janez se je vrgel v delo in je zalegel za dva. Dnevi so minuli, kot bi trenil. Kar hitro so bili sredi Lukeževega tedna. Pospravili so zelje, populili repo, oboje zribali in spravili v kadi. Nagrajali so listja po hosti in zvrhano natlačili listnico. Vino je kipelo v sodu in vse je šlo v redu, da je bil Janez zadovoljen na vse plati in se je sam sebi čudil. O, če bi bilo vse to v resnici njegovo! Kar k Bojančevim bi stopil in poprosil za Ivanko. Še pred pustom bi se lahko vzela.

Tisti dan, ko sta z Martinkom orala ono njivo ob cesti, je prišel mimo stari berač Drnuclj.

»Jo bosta preorala?« je zateglo vprašal in gledal vrane, ki so se nerodno spuščale in poskakovale po svežih razorih.

»Moramo jo, Drnuclj, ne kaže drugače,« je odgovoril Janez in obračal plug.

»Da bi le dosti dobrega zraslo na nji.«

»Samo ječmen zaenkrat.«

»Tudi ričet bo dober, samo da ne bo lakote pri hiši,« je dejal Drnuclj in s palico tolkel grude, ki so se z njive zvalile na cesto. »Janez, dober gospodar boš, pa slab mož,« je znova poprijel besedo, da bi pogovor napeljal v pravo smer.

»Zakaj, Drnuclj, zakaj?« je skoro nejevoljno vprašal Janez.

»To moraš sam najbolj vedeti,« je oni zvito odgovarjal. »Če ti zdaj dekle ni mar, ti tudi potlej za ženo ne bo veliko.«

»Pa ne da bi bili pri Ivanki?« je hlastno vprašal.

»Pri nji, ravno pri nji sem bil. Reva medli od samote in žalosti. Namesto da bi jo potolažil, se pa skrivaš kot zajec.«

Kot črna senca so šinile te besede čez Janezovo srce. »Martinek, odpočij se!« je velel hlapčku in stopil na cesto k Drnuclju.

»Žalostna je, pravite?« ga je zaskrbelo.

»Vsa je iz sebe. Pravi, da bo prvega vzela, če jo boš ti zapustil,« je ponavljal Ivankine besede in dodajal svoje. »No, lep fant si! To pa ti povem, da boš ti kriv, če ji bo oče obesil Šimna.«

»Ne bo ga! Ne sme!« je stisnil zobe in skrčil pesti. »Précej zdajle skočim do nje.«

»Plug boš pa sredi njive pustil, kajneda? Ne gori voda in naglica ni bila nikdar prida,« ga je ustavljala. »Kod si pa zdaj skoraj štirinajst dni motovilil?«

»Dela je čez glavo in mislil sem, da je bolje, če se ne nastavljam njenemu očetu.«

»Saj se mu ni treba. Kdo te pa sili? Ivanko poišči!«

»Ko bi jo mogel? V nedeljo sem jo pri maši videl, pa je bila z očetom.«

»Pravijo, da najde človek sto izgovorov, samo da pride tja, kamor ga vleče srce. Ti pa še enega ne najdeš,« ga je vrtil.

Janez se je prestopal na mestu in ni vedel, kaj naj bi odgovoril. Tako neznoten se je zdel sam sebi. Rad bi vprašal Drnuclja, kako in kaj je prav za prav z Ivanko, pa si ni upal.

»Dobro dekle je Ivanka, predobro za tako nerodo, kot si ti! Kaj me gledaš tako debelo?« ga je vprašal Drnuclj.

Janez spet ni vedel besede.

»Danes proti večeru bo šla v Rožančev mlin. V mlin bo šla, razumeš?« je dejal naglo, tresnil s palico po debeli kepi in se odzibal po cesti.

Ves zmeden je gledal Janez za njim. Stopil je s ceste na njivo. »Poženi!« je velel Martinku.

Komaj se je sončna krogla potopila za hrib in je prvi mrak zlezal iz host, je že čakal Janez v grapi pri Rožančevem mlinu. Tako dolge so se mu zdele tiste minute. Kar pričakati ni mogel Ivanke. »Mogoče je sploh ne bo?« je pričel dvomiti, ko je že dobre pol ure čakal ob vodi.

Kar se mu je zazdelo, da za ovinkom pod nogami poka dračje in šumi listje. Prisluhnil je. Res se je od tam izmotala ženska postava.

»Ivanka je,« je veselo uganil in se skrtil za drevo. Zmerom bliže je prihajala. Ko je bila skoraj vštric njega, je skočil pred njo.

Kriknila je od strahu, Janez jo je vjel za roko.

»Ivanka!«

»Janez, ti si?« se je začudila.

»Jaz, tvoj Janez!«

Oklenila se ga je okoli vratu. Oba sta molčala v veliki sreči.

»Janez, zakaj si tako pozabil name?« mu je čez čas očitala skozi solze. »Niti ob trgatvi te ni bilo k nam.«

»Ivanka, bolj je tako. Samo náte sem mislil. K vam pa nisem hotel. Saj veš...« se mu je zavozljala beseda.

»Vem,« je žalostno pritrčila.

»Ko bi le slutila, kako težko sem strpel doma. Ivanka, ali boš zmerom moja?« jo je nenadoma vprašal.

»Samo tvoja, Janez!«

»Pa če bi me morala tudi pet let čakati?«

»Tudi deset in tudi še več, če me le ti ne boš prej pozabil.«

»Nikoli, Ivanka!«

Spet sta onemela. Dvoje src se je pretočilo v eno. Kdaj se bosta spet videla? Morda na Lukeževem semnju v mestu.

Pri sv. Andreju je zazvonilo avemarijo.

(Dalje prih.)

Emanuel Kolman:

Ob večerih

*Ob večerih, ko v sinjini
zvezde tiho govore —
ko utonejo v daljini,
preko spečih gor hite*

*rahle sape, blage, nežne
kakor materin pozdrav
v tihih dnevih sreče bežne,
v lepem času rož, vonjav —*

*o tedaj, tedaj v samote
nočne Save glasno poje...
hribi temni, mračne gore
v hladne legajo pokoje.*

ANŽE

Povest. — Norveški spisal Björnsterne Björnson. — Poslovenil Ivan Čampa. (Dalje.)

Toda ona ni odgovorila in tako mu je seveda postalo jasno, da je gozdnicca. Nehal je pisati, kar pa seveda tudi ni bilo prav, kajti kjerkoli je stal in karkoli je počel, je neprestano mislil na lepo gozdnico, ki trobi v rog.

Tedaj se je zgodilo nekega dne, ko je cepil drva, da je prišla čez borjač deklica, ki je bila na videz prav taka kot gozdnica. Ko pa je prišla bliže, se je izkazalo, da ni. To mu je dalo mnogo misliti. Tedaj se je deklica vrnila in od daleč je bila res videti gozdnica in hitro ji je tekel naproti. Ko pa se ji je približal, spet ni bila.

Naj se je mladič od zdaj naprej zadržal kjerkoli je hotel, v cerkvi ali na plesu ali v družbi — deklica je bila tudi zraven. Od daleč je bila podobna gozdnici, od blizu je bila pa čisto druga. Vprašal jo je radi tega, če je ali ne, toda ona se mu je smejala. Saj je vseeno, če človek zdrči ali spolzi, si je mislil fant in se poročil z deklico.

Ko pa se je to zgodilo, mu deklica ni ugajala več. Ko je bil daleč od nje, je hrepenel po njej; v njeni bližini pa je koprnel po neki drugi, ki je ni videl. Radi tega je morala njegova žena mnogo prestati ob njem; trpela je in molčala.

Ko je nekega dne iskal konja, je prišel do skalne poti; sedel je in zaklical:

Kot mesečina igraš se ondod po pečini
in svetiš kot ogenj mi kresni v daljini.

Mladeniču je vedno bolj ugajalo tukaj in kadarkoli je bil doma slabe volje, je odšel sem. Žena pa je jokala, kadar je odšel.

Ko je nekega dne spet prišel na svoje priljubljeno mesto, je sedela na oni strani čisto prava gozdnica in trobila v rog.

Tedaj je ona odgovorila:

Da res si ti? Kako to sviraš zapeljivo!
O, nadaljaj, glej, jokam neutolažljivo.

Kaj hitro iztrobim ti sanje iz glavé!
Doma zori zrno, tja pojdi, fanté!

Tedaj se je mladenič ustrašil in spet šel domov. Vendar ni trajalo dolgo, ko se je svoje žene tako naveličal, da je moral iti v gozd in sestri na skalo. Tedaj pa mu je zadonelo od one strani:

Sanjalo se mi je, da spet si tu,
no, išči za seboj, če mi ne daš miru!

Mladenič je planil pokonci, se ozrl in tedaj je smuknila zelena jopica skozi grmovje. On pa za njo. Zdaj se je začel lov po vsem gozdu. Tako hitro kot gozdnica, noben človek ni mogel peš; vedno znova se je poganjal za njo, a ona je tekla vedno enako hitro. Sčasoma pa se je utrudila, kot je opazil mladenič na njenih skokih, toda po vsem njenem videzu je tudi videl, da je gozdnica in nič drugega. Zdaj te bom pa vendar dobil, si je mislil mladenič in se s tako močjo vrgel nanjo, da sta se on in gozdnica dolgo kotalila po bregu, preden sta se mogla ustaviti. Tedaj se je gozdnica tako zasmejala, da se je mladeniču zdelo, kot bi zapelo v gorah. Vzel jo je v svoje naročje in bila je tako ljubko lepa, kot si je mladenič želel svojo ženo. »O povej«, je dejal mladenič, »kdo si, ljubko dekle?« in tako jo je božal, da so njena lica začela kar žareti. »I, moj Boge«, je odvrnila ona, »tvoja žena sem vendar!«

Deklice so se zasmejale in strgale mladeniču korenček. Boter je vprašal Anžeta, če je dobro poslušal.

»Zdaj vam bom pa jaz nekaj povedala,« je dejala majhna deklica z okroglim obrazkom in majhnim nosom.

Nekoč je živel majhen mladenič, ki bi bil rad zasnubil neko majhno deklico; oba sta bila že odrasla, toda ostala sta nedopovedljivo majhna. Toda mladeniču se ni in ni hotelo posrečiti, da bi jo zasnubil. V cerkvi je vedno stal ob njej, toda govorila sta samo o vremenu. Hodil je po veselnicah, kjer je mislil, da jo bo našel, a plesal je skoraj do smrti, ne da bi odprl usta. Pisati se moraš naučiti, si je dejal mladenič, saj ustno si ji ne upaš razložiti. In tako se je mladenič vrgel na pisanje. Kljub temu pa je vedno mislil, da še vedno ne zna dovolj, in tako je pisal leto in dan, preden si je upal misliti na pismo. Zdaj pa ji ga je bilo treba dati tako, da ga nihče ne bi videl; in se je nekoč v resnici primerilo, da sta sama stala za cerkvijo. »Pismo sem napisal zate,« je dejal. »Ko pa na žalost ne znam brati!« je odvrnila deklica.

Mladenič je zdaj ves osupel obstal.

(Dalje.)

Iz kraljestva narave

Dr. Maks Wraber:

Človek – narava

Sredi zime smo. Sneg pokriva zemljo, mraz pritiska, mrzel veter veje preko poljan in nas pretresa. Priroda je kakor za-

snežen grob, vendar ni mrrva, marveč samo miruje. Nevidno in neslišno snuje v njej življenje, v zimskem počitku se zbirajo sta-

re in nove sile, ki se bodo prebudile v bujno življenje, ko jih pokliče prijazna pomlad.

Tudi sadjar in vrtnar počivata v zimi od napornega zunanjega dela, vendar pa ne kaže, da bi pozabila na svoje dobotnike — sadno drevje — in na svoje prijateljice — cvetlice. Ne gre, da bi kar križem držala roke, kajti tudi sredi osorne zime je treba skrbeti za sadovnjak in vrt. Dela ne manjka nikoli in nikjer.

Kdor je bil toliko nemaren, da še ni poskrbel za varno prezimovanje sadnega drevja, naj se vsaj sedaj pobriga, če mu je kaj do okusnega sadja poleti in jeseni. Pozno je že, pa ne še prepozno. Natakni tople čizme, porini čez ušesa mehko kučmo in se s potrebnim orodjem nemudoma podaj v sadovnjak. Razprostri pod drevesom staro plahto, rjuho ali vrečo, vzemi v roke drevesno strgalo in žično ščetko ter postgraj in sprskaj z debela in debelejših vej staro, razpokano lubje, mah in lišaj. Vse, kar se je nabralo na tleh, stresl v košaro ali kakršnokoli posodo ter sežgi, da uničiš na ta način veliko število raznih škodljivcev in njihovih jajčec, ličink in bub. Nato pobeli postrgane dele drevesa z apnenim beležem, kakor je bilo naročeno zadnjic. Tako bo sadno drevje zavarovano pred pomladansko pozebo, ki je najnevarnejša.

Pa tudi za vas, marljivi in vestni sadjarji, ki ste to delo že opravili, ne manjka dela. Sneg in mraz sta v jasnih nočeh prignala zajce dolgouhce iz gozdnega zavetja v sa-

dovnjak, kjer glodajo gladko, nežno skorjo mladih dreves, včasih vkljub beležu. Zato zavarujte njihova debelca do primerne višine s tem, da jih obvežete s slamo, smrekovimi vejami ali s trnjem. Praviijo, da pušča zajec v miru tudi drevesca, ki jih namažemo z mešanico hlevskega ali stranišnega gnoja in krvi, žolča in apna. Poizkusite!

Nadaljnje sadjarjevo delo v tem času je razredčevanje in obrezovanje sadnega drevja. Iz korenin in stebela sadnih dreves radi poženejo mladi poganjki. Odrežite jih tik ob korenini ali deblu, da spomladi ne poženo znova, kar bi slabilo rodno moč drevesa. Ozrite se nekoliko po krošnjah ali kronah! Ali niso morda preveč zarastle, pregoste? Za pravilno rast in dobro rodnost potrebuje drevo dovolj zraka, svetlobe in sonca. Pregosto zarastle veje povzročajo preslabo zračnost, pomanjkljivo razsvetljevanje in nezadostno obsevanje po soncu. V takšni mračni goščavi se rodi le pičel in malovreden drobiž. Seveda sadovnjak že sam po sebi ne sme biti pregosto zasajen, sicer je rodnost in donosnost vkljub dovolj razredčenim kronam slaba. — Torej sadjarsko žagico in oster nož v roke in na delo! Naj ti ne bo žal veje, ki je odveč. Preglej drevo od vseh strani in presodi, kje je krošnja pregosta in katere veje je najmanj škoda. Predvsem boš seveda odstranil vse suhe in poškodovane veje, pa tudi vse tiste, ki se drgnejo. Na takih mestih namreč nastajajo rane, kjer se naselijo razni sadni škodljivci, včasih se po-

Gorska
pokrajina
v snegu.

javi tudi rak. Med zdravimi vejami žrtvuje rajši pokončno rastoče in prizanašaj poševnim ali povešenim, če seveda niso preveč povešene in pregoste. Dokazano je namreč s polzkusi in bistremu, skrbnemu sadjarju kaže tudi izkušnja, da poševne veje hitreje in bolje nastavljajo cvetno popje in da tudi donašajo boljši in obilnejši plod nego pokončne. Pazi pri razredčevanju in obrezovanju, da bo krošnja enakomerno razredčena in da ohrani kolikor toliko pravilno in lepo obliko (obris). — Pri debelejših vejah podžagaj najprej nekoliko od spodnje strani blizu debla, nato šele nastavi žago na zgornji strani veje, sicer se ti bo veja odkrhnla in globoko začesnila v lubje in les, s čimer je zadana drevesu huda rana. Pazi tudi, da težka veja pri padcu ne polomi in ne poškoduje drugih vej in vejic. Odreži potem še štrcelj tik ob deblu. Izžagaj ali izreži tudi vse nepotrebne vejice, da bo krošnja dovolj razredčena. Pomisli, da bo gosto listje in cvetje dozdevno preredit krono napolnilo in morda še preveč zgostilo. — Mesta, kjer si odžagal ali odrezal veje, so rane na živem rastlinskem telesu, ki so drevesu škodljive ali celo nevarne, ker se na takih odprtih ranah kaj rada prisadi gniloba ali tudi rak. Zato izgadi manjše rane z ostrim nožem, pa tudi večje zaravnaj in zamaži s smolo ali z lojem. — Vse veje in vso suhljad je treba brezpogojno odstraniti iz sadovnjaka in sežgati, da ne daje zavetja vsakovrstnim sadnim škodljivcem v različnih razvojnih stopnjah (jajčeca, ličinke, bube, dorasla žival). — Pomni, da je mogoče z umnim razredčevanjem in obrezovanjem celo stare, zanemarjene in napol podivjane sadovnjake obnoviti in pomladiti.

Stara, onemogla, bolna ali močno poškodovana drevesa, ki vkljub skrbni negi in pravilnemu ravnanju ne donašajo več prida sadu, je treba seveda iz sadovnjaka odstraniti, kajti na takšnih hirajočih drevesih se naselijo vsakovrstne bolezenske kali, se bohotno razvijajo in širijo odtod na vse strani in okužujejo zdrava drevesa. Ni pa dovolj, da drevo samo podreš, razžagaš in razsekaš ter vse dele sežgeš, marveč je treba tudi izkopati panj s koreninami vred. Panj sam dela napotje in je tudi nevarno kotišče bolezenskih klic, korenine pa pričenjajo gniti in okužujejo zemljo. Izkopano jamo zasuj in vsaj nekaj let (5—10) ne zasadi na tisto mesto mladega drevesa.

V januarju in februarju je tudi čas, da nabereмо cepičev za spomladansko cepljenje dreves. V to svrhu potrebujemo oster nož ali ostre vrtnarske škarje. Cepiče režemo le na zdravih, ne premladih drevesih. Za ce-

piče uporabljamo le enoletne mladike z močnimi, dobro razvitimi očesci (popki). Takšne poganjke pa najdemo prej na zunanji strani krone nego v notranjosti in tudi boljše na južni nego severni strani drevesa. — Cepiče posameznih vrst sadnega drevja (češenj, sliv, češpelj, jablan, hrušk) povežite v sno-piče in ne pozabite pritrditi k vsakemu svežnjiču deščico z imenom sadne vrste. Ne zanašajte se na spomin! Povezane sno-piče spravite v mivko (najdrobnejši pesek) v kleti, ali pa jih zagrebite do zgornjih očesc v zemljo na vrtu ali kje drugod, najbolje na severni strani hiše.

Če vam je poleti napadla jablane krvava uš, je sedaj ugoden čas, da zavarujete drevesa pred to nadlego. Odgrnite zemljo okrog debel in našli boste tam velike množine teh ušic, ki so hotele v zemlji prezimiti. Uničite jih in namažite deblo z apnenim beležem, zemljo pa potresite z apnom.

Hočes spomladi saditi sadna drevesca? Sadimo jih navadno jeseni, ko začne odpadati listje, ali pa tudi spomladi, preden drevje odžene. V toplih, suhih legah se priporoča jesensko sajenje, v težki, vlažni in ilovnati zemlji pa se bolje obnese pomladansko sajenje (najbolje v marecu), dočim koščičasto sadje (slive, češplje, češnjke, višnje, breskve, marelice) presajamo redno le spomladi. — Pripravi zemljo za pomladansko presajanje drevja, to se pravi, **izkoplji jame**, kamor hočes spomladi posaditi mlada sadna drevesca. Najbolje je seveda, če se jame izkopljejo že jeseni, čas pa je tudi še pozimi. Zemlja se tako dobro prezrači, zimski mraz pa jo močno zdrobi in izdatno izboljša. Na vrtovih, kjer je zemlja 50—60 cm globoko prekopana (rigolana) in zato dovolj prezračena in zrahljana, izkopljemo plitvejše jame, ki so le nekoliko večje od obsega korenin vsajene drevesa, da se torej korenine lahko nemoteno na vse strani razprostrejo. Na celine, t. j. neprerigolanem zemljišču, pa je delo mnogo težavnejše. Tu je treba izkopati kvadratne jame, 120—200 cm široke in 50 do 60 cm globoke. Pri kopanju jam mečemo vrhnjo, boljšo zemljo — živico — na eno stran, spodnjo, slabšo zemljo — mrtvico — pa na drugo stran jame. Tudi dno jame je treba prekopati, da se mrtva, zbita zemlja zrahlja in prezrači. Naše zemlje so na splošno revne na apnu, zato je potrebno in zelo koristno, če izkopani zemlji primešamo 2—3 kg apnenega prahu ali pa večjo količino zidne sipine. Zemlja se tako znatno izboljša glede rodovitnosti, pa tudi bolj se rahlja, greje in suši. — Pripravite za saditev tudi **kole**, ki bodo služili kot opora mladim drevescem. Kol naj bo dvakrat ali tri-

krat tako debel kakor debelce vsajenega drevesca, vsaj 2,5—3 m dolg, raven in olupljen. Na spodnjem koncu ga nekoliko priostrite in približno 1 m visoko ožgite, da v

vlažni zemlji ne bo prehitro spreperel in se zlomil.

Drevesca sama pa bomo sadili pr'hodnji mesec. (Dalje.)

Iz kraljestva lepote

Fr. Jesenovec:

Izbrana poglavja iz pesništva

II. RITEM

Zadnjič smo spoznali poudarjene in nepoudarjene zloge. Zmerom, kadar govorimo, nekatere zloge izgovarjamo v besedah glasneje, močneje, druge pa tiše in slabše. Ti poudarjeni in nepoudarjeni zlogi se seveda v našem govoru menjavajo. To menjavanje pa je v prostem govoru brez enakomernosti; to se pravi: nič ne pazimo na to, kako si slede posamezni poudarjeni in nepoudarjeni zlogi.

Tak govor, ki ga ne veže enakomerno zaporedje poudarjenih in nepoudarjenih zlogov, imenujemo **nevezan govor** ali **prozo**.

V nevezanem govoru ali v prozi govorimo vsak dan med seboj, v nevezanem govoru so napisane tudi povesti, novele, črtice, romani, članki, razprave, eseji, predavanja in govori, pripovedi, življenjepisi, tak je tudi govor v časnikih in mesečnikih.

Pravimo, da je tak govor brez posebnega ritma.

Vzemimo za primer stavek:

Vesele žanjice žanjejo na polju zrelo žito.

Napišimo ta stavek, kot smo se zadnjič naučili, z dolžinami in kratčinami. Kjer je poudarek, bomo napisali —, nepoudarjene zloge pa bomo zaznamovali s 0. Potem je podoba gornjega stavka takale:

0 — 0 0 — 0 — 0 0 0 — 0 — 0 — 0 — 0

Iz te podobe vidite, da si poudarjeni zlogi slede **popolnoma brez vsakega reda**, povsem neenakomerno: kratčina, dolžina, dve kratčini, dolžina, kratčina, dolžina, tri kratčine in tako dalje brez reda. **To je prosti, nevezani stavek, govor ali proza.**

Vzemimo pa drug stavek:

Kómur pévski dúh sem vdíhnil,
z njím sem dál mu pésmi svéje.

Prešéren.

Napravimo zopet podobo ritma:

— 0 — 0 — 0 — 0
— 0 — 0 — 0 — 0

Tu je pa podoba vse drugačna, kajne! Kako lepo in **v redu** si slede poudarjeni in nepoudarjeni zlogi! Za vsakim poudarjenim sledi zmerom **en sam** nepoudarjeni zlog, za njim pa zopet le **en sam** poudarjeni zlog. To je enakomerno menjavanje poudarjenih in nepoudarjenih zlogov.

Tak govor, ki ga veže **enakomerno** zaporedje poudarjenih in nepoudarjenih zlogov, imenujemo **vezan govor**. Ta govor pa najdemo v pesmih, v poeziji. To enakomerno menjavanje poudarjenih in nepoudarjenih zlogov daje govoru lep, enakomeren in zato tudi zelo blagoglasen tok. In prav ta enakomeren in blagoglasen tok v pesniškem govoru imenujemo **ritem**.

V splošnem razločujemo dve vrsti ritma: **rastočega** in **padajočega**. Če se ritem začneja s poudarjenim zlogom, ga imenujemo **padajočega**, ker takoj v drugem zlogu pade, kajti tam je nepoudarjeni zlog. Rastoč pa je tisti ritem, ki se začneja z nepoudarjenim zlogom, ker takoj za njim sledi poudarjeni zlog, ki glas in ritem dvigne.

Primer padajočega ritma:

Hrást stoji v Turjáškem dvóru.

Primer rastočega ritma:

Na vřhu hriba stál je križ temán.

Tole poglavje v ritmu je za Vas, fantje, ki se hočete poskušati v pesmih, posebno važno. Ritem! Joj, kolikokrat dobim v objavo pesmi, katerih ustvarjalec niti od daleč ne ve, kaj je ritem, kaj je enakomerno menjavanje poudarjenih in nepoudarjenih zlogov. Kar tako se vrsté zlogi, le kaka rima se je »pesniku« tu ali tam posrečila. Sicer pa tak sestavek sploh ni pesem, ampak povsem navadna proza, kar v Urednikovih pomenkih tudi navadno omenim. Odslej fantje, pozor na ritem! Ritem je prva, osnovna zahteva dobre pesmi! Brez ritma ni poezije, brez ritma je pesem samo — navaden govor ali proza.

(Dalje prih.)

PO KATOLIŠKEM, KULTURNEM IN ŠPORTNEM SVETU

Dve važni obletnici. V mesecu februarju praznuje naš slovenski narod važni obletnici dveh svojih velikih sinov. 8 februarja praznujemo namreč stodvajsetletnico Vodnikove smrti in isti dan devetdesetletnico Prešernove smrti. Pomen teh dveh velikih mož za našo slovensko kulturo je vam, fantje, gotovo znan. Valentin Vodnik je bil prvi slovenski pesnik pa tudi prvi slovenski časnikar. Bil je namreč urednik prvega slovenskega časnika Ljubljanske novice, ki so prvič izšle 4. januarja 1797. Svoje pesmi pa je Vodnik zapel prav po vzoru naših narodnih pesmi in po okusu, ki je najbolj prijal slovenskemu preprostemu človeku. Zbirko svojih pesmi je v svoji duhovniški skromnosti imenoval »Pesmi za poskušnjo«. Te pesmi z objektivnega leposlovnega stališča v resnici nimajo prav velike vrednosti, pomembne pa so za nas predvsem zato, ker so prve in ker so odlično vplivale na prepород slovenskega človeka in slovenske kulture.

Tem več pa pomeni Prešernovo ime. Prešeren je prvi in največji slovenski pesnik, ki ga še do sedaj ni nihče prekosil. Svoje najboljše pesmi je napisal vprav pred sto leti, med njimi mnogo prelepih sonetov, balad in romanc, a najlepši med njimi Sonetni venec, ki ga je posvetil Primčevi Juliji, in Itrični epos Krst pri Savici, ki ga je posvetil

svojemu velikemu prijatelju in učitelju Matiji Čopu. Prešeren kot pesnik ni imel v slovenski književnosti takorekoč nobenega predhodnika in se je ob Čopovem vodstvu in njegovih nasvetih dvignil visoko nad takratne slovenske kulturne razmere ter dosegel, da je naše slovensko pesništvo v vsi svoji lepoti dostojno stopilo ob stran najbolj razvitim književnostim velikih narodov na svetu. Vrednost njegovih pesmi je dalje zlasti v tem, ker so vse prišle Prešernu iz srca. So torej stvarne, resnične in ne samo prazne besede. Dalje je Prešeren obogatil naše pesništvo s številnimi novimi pesniškimi oblikami, ki jih je prinesel v slovensko književnost iz romanskih in nemških knjig. Do njegovega časa namreč Slovenci nismo poznali balad in romanc, sonetov, glos, gazel, nibelunške kitice in še marsikaj drugega. Končno pa je veličina Prešerna pesnika tudi v mojstrskem obvladanju slovenskega jezika, ki je v Prešernovih pesmih tako domač in tako pristno gorenjski, da Prešernove pesmi izgube zelo mnogo, če jim to gorenjsko narečje spremenimo v književni jezik. Prešerna ob njegovem času Slovenci niso mogli pa tudi niso hoteli poznati in razumeti. Više so namreč cenili puhle in napihnjene besede Koseskega. Prešernovo veličino nam je na novo odkril šele

Josip Stritar 1866. l., od takrat dalje pa vsi Slovenci brez izjeme priznavajo Prešernu prvenstvo med slovenskimi pesniki. Prav ob sedanjem jubileju se bo slovenska mladina oddolžila njegovemu spominu z odkupom njegove rojstne hiše v Vrbi na Gorenjskem in jo preuredila v lep Prešernov muzej, ki si ga bo ob vsakem času lahko vsakdo ogledal.

Stoletnica začetka izseljevanja Slovencev. Preteklo jesen je minilo ravno 100 let, ko je odšel prvi Slovenec iz domovine v tujino za kruhom. Sedaj živi v tujini v izseljenstvu po nekih statistikah nad 1 milijon Slovencev.

Dvajsetletnica Cankarjeve smrti. Dne 11. decembra 1938. je preteklo 20 let, ko je le-

gel v grob največji slovenski pisatelj Ivan Cankar. Zato so v preteklem mesecu decembru vsa društva po Sloveniji praznovala na najslavesnejše načine to obletnico. Naša organizacija je v ta namen posvetila po vseh odsekih en fantovski sestanek Cankarjevemu spominu.

Telovadna prireditev v Liege. Že sedaj opozarjamo vse fantovske odseke na veliko telovadno prireditev s tekmami, ki bo v dneh od 5. do 7. avgusta tega leta v mestu Liege v Belgiji. Pripravljalni odbor te prireditve bo te dni poslal vsem odsekom posebna vabila. Pri našem centralnem odboru v Ljubljani se je namreč tudi že oglašil in poprosil za naslove vseh naših odsekov.

Med člani fantovskih odsekov

FANTOVSKI ODSEK NA JEŽICI

Hitro je minulo sedem mesecev, ko je Fantovski odsek na Ježici poslal dopis v naš priljubljeni Kres. Javne prireditve nismo imeli čez poletje nobene. Pridno smo pa obiskovali prosvetne tabore od blizu in daleč, in to v krojih in civilu. Lepo število nas je bilo na taboru v Vodica. Bili smo tudi na taboru v Starem trgu pri Rakeku. Saj tja nas je pa posebno vleklo. Tam pase svoje ovce naš rojak g. Presetnik. V župnišču nas je izvrstno pogostil, zato mu tudi na tem mestu izrekamo najlepšo zahvalo. Nadalje smo bili še na taborih: na Viču, v Komendi, Kočevju, v Dolu, v Devici Mariji v Polju in Trbojah. Sodelovali smo tudi na 1. mednarodnem mladinskem taboru v Ljubljani.

Ko smo se odpravljali na tabor v Devici Mariji v Polju, nas je »fliknil« br. Tone. Pa se je obrnilo; ker je bil prepočasen, je njega nekdo »fliknil«. Kar poglejte ga, kako ob aparatu stoji.

Ustanovili smo tudi »Stavbno zadrugo Ježenski dom«. Te zadruge je cilj, da tudi na Ježici zgradimo nov prosvetni dom. Zadruga prav lepo uspeva.

Naš društveni praznik 8. decembra smo tudi slovesno praznovali. Pri jutranji sv. maši smo imeli skupno sv. obhajilo. Popoldan pa smo imeli slavnostno akademijo. Akademijo je priredilo Katoliško prosvetno društvo. Pri ti akademiji so sodelovali vsi odseki, včlanjeni v K. P. D. V prvem delu

smo poudarili našo idejo. Po pozdravnem govoru predsednika br. Lenarčiča Simona je bila deklamacija: Pripravimo srca. Za tem je zapel mešani zbor. Sledila je deklamacija, nato je zapel moški zbor pesem: Morska zvezda. Potem nam je v lepi slovensščini ter vsem razumljivo govoril o kulturni zgodovini Slovencev g. dr. Brumen. Sledil je tehnični del akademije. Prve so nastopile članice s simbolično vajo »Gor čez izaro«. Za njimi so nastopile naše mladenke. Nato mladci z vajami za l. 1939. Za tem zopet članice s simbolično vajo. Nato vrsta članov na bradlji, potem članice v krojih s češkimi vajami. S himno Povsod Boga in himno Dvignite Orli je bila akademija zaključena. Akademijo je posetil tudi načelnik Z. F. O. naš rojak in eden izmed ustanoviteljev našega Orlovskega odseka br. Ivo Kermavner. Sestanki v našem odseku so prav živahni. Imamo jih vsako sredo ob pol devetih zvečer. Tudi za telovadbo imamo precej vnetih članov. Pri slovanskih tekmah 28. junija 1938. smo v močni konkurenci dosegli šesto mesto.

5. decembra smo priredili lepo-uspelo Miklavževanje.

Končujem in kličem vsem naš

Bog živi!

Tajnik: Dovč Janez

FANTOVSKI ODSEK SLOV. BISTRICA

Lahko si mislite, kako veselje je bilo, ko smo pretekli mesec postavili v nov dom po-

leg droga še novo bradljo št. 4. Na mah smo pozabili, koliko je bilo treba potov, da smo zbrali zadostno vsoto. Sedaj nas pa le to skrbi, da se bomo na njej naučili lepih vaj in jih našemu občinstvu na akademiji pokazali. Kako se že v naprej veselimo tega dne, ko bomo pokazali sadove svojega dela! — Tudi »Kres« je začel na pobudo tov. predsednika bolj živo goret med nami. Upamo, da bo kdaj zajel vse člane.

Bog živi!

GLAS SLOVENJEBISTRISKEGA OKROŽJA

V »Kresu« še menda niste brali o nas. Radi tega pa še menda ne mislite, da nas ni all da se ne gibljemo. O ne, živeti pa hočemo, zamrzniti nočemo! Naše okrožje smo ustanovili šele zadnjo septembrsko nedeljo. No, novembra smo imeli že tečaj za odsekovne načelnike, 18. dec. pa za mladce. Upamo, da bo že šlo. Mislimo na tečaj za dušo in duha. Res so težave, ker imajo od deset odsekov samo štirje lastne domove, vendar bo krepka volja z božjo pomočjo podrla vse ovire. S pesnikom kličemo sami sebi: »Na delo sedaj, ker resnobni so dnovi, a delo in trud nam Bog blagoslovi!

PISMO IZ ARGENTINE

Lama Negra 2. 12. 1938.

Cenjeno uredništvo Kresa!

Rad bi napisal nekaj v naš list Kres, ker je mnogo stvari, ki bi jih rad povedal. Predvsem bi želel vzbuditi iz spanja naše fante,

kajti v listu je premalo glasu iz posameznih odsekov. Prav nič pa se ne oglašajo oni iz Bele Krajine. Od tam bi posebno rad slišal kak glas, ker sem tudi sam doma iz Bele Krajine in bivši predsednik metliškega Orla. Toda že deset let je minulo, odkar prebivam tu v Argentini. Pa vendar še nisem pozabil na našo organizacijo in tudi ne bom. Ostati hočem zvest naročnik Kresa, saj mi je Kres edina tolažba v tem oddaljenem kraju. Ko ob mesecu dobim Kres v roke, se kar vživim v organizacijo in živim sedaj v enem odseku, sedaj v drugem. Ob priložnosti bom kaj več napisal iz naše dežele za Kres. Vsem prijateljem Kresa želim prav vesele božične praznike in srečno novo leto z bratskim

Bog živi!

Antonij Stular

Urednikov odgovor: Dragi Tone, prav vesel sem bil Tvojega pisma posebno še za to, ker si se nas spomnil iz tako oddaljenega kraja. Res, Tvoje pismo je precej huda zaščita našim fantom tu doma, ker se nikoli z dopisom ne spomnijo našega lista. Le pridno delaj in služi svoj kruh, pa zmerom ostani zvest načelom naše fantovske organizacije. Kmalu sedi in napiši kaj novic iz daljne Argentine. Prav radi jih bomo objavili. Četudi imaš trdo roko za pisanje, kakor praviš, vendar bom zelo vesel in hvaležen za vsako besedo, ki nam jo boš napisal. Glede naročnine Te bo pa že uprava Kresa sama obvestila.

Bog Te živi!

Nove knjige

Mohorjeve knjige za leto 1939. Redna izdaja.

Zopet smo prejeli knjige družbe sv. Mohorja, tiste redne spremljevalke našega preprostega slovenskega človeka, posebno našega kmetijskega življa.

Koledar za leto 1939. Za navadnimi koledarskimi podatki sledijo letos v koledarju prav lepi članki leposlovne, narodnostne in praktično uporabljive vsebine. Tako je na prvem mestu napisal urednik dr. Kuhar članek Ob dvajsetletnici jugoslovanske države. Sledi glavna povest v koledarju, prevod Veresajevih povesti iz ruskega jezika: **Jaz nisem kriv.** Delo je primerno ilustrirano. V članku: »Kako je z nami« — obravnava pisec vprašanje slovenstva. Članek izzveni v željo: »Zato je naša narodna dolžnost, da resnico svoje slovenske narodnosti zavestno in ponosno priznavamo, da skrbno varujemo izročene nam dobrine in na tem temelju zidamo stavbo svojih očetov naprej!« Dragi fantje, na ta načelni članek Vas vse še posebno opozarjamo, da ga vsi preberete! — Naš priznani realist F. S. Finžgar je napisal črtico **Za prazen nič**, ki v nji obravnava našo slovensko narodno slabost pravičanja, kakor jo že poznamo izpod peresa istega pisatelja — v dramski obliki Verigi. Črtica ima velik vzgojni pomen, kakor ga ima Veriga! — Janez Jalen je v **Resah** pokazal zanimivo vprašanje, kako naši kmečki očanci do zadnjega drže v rokah posestvo in ga oddajo mladim rokam šele v skrajni sili in starosti, pri čemer so sprva silno nejevoljni, a se sčasoma le sprijaznijo z mladimi, posebno ko jih v dobro voljo spravi — vnuk! Bojan Devetak je napisal preprosto pa zanimivo in vsem razumljivo razpravo Od fotografije do filma.

Večernice — Izum sta napisala Jenko in Hasl. **Izum** je povest, ki je za naše tradicionalne Večernice nekaj izrednega, kajti doslej smo bili navajeni, da smo v njih zmerom brali povest z domače slovenske zemlje, letos pa nas pisatelj popelje v Ameriko, v deželo avanturistike, ropov, pobojev in kriminala. In prav taka kriminalna povest je pričujoči Izum, vsa polna detektivskih dogodivščin. Pripoveduje, kako dva mlada inženirja Erwin Rolland in Alfred Kraus izumita strjeno električno strujo, po kateri bi bilo mogoče priti okoli zemlje v 24 urah, pa se pri poskusih Erwin ponesreči, da iz-

gubi razum, a vse kaže, da ga je Alfred namenoma poškodoval, da bi se sam polastil izuma. Blumenherz, zli duh v povesti, namenoma vodi vse proti Alfredu in se v resnici sam hoče polastiti izuma — samo Alfred je odnesel s seboj v ječo pomembno formulo, brez katere vse milijonsko premoženje in vsa javnost ne morejo spraviti v tek gondole okrog sveta. Končno pa vendarle zmaga pravica in Alfred z njo. Delo je pisano res živahno in napeto, da bo vsak prebral povest v dušku. Ali tako zelo pogrešam neke toplote, ki bi vendarle morala tudi tako povest vezati, pa je je vse premalo. Drugo, kar bi bilo graje vredno, je to, da je le vse preveč miselnih skokov v povesti, hočem reči — precej nedoslednosti in logične pomanjkljivosti. Povest pa ima odličen vzgojni pomen, saj kaže, kako zmerom zmaga preganjana nedolžnost nad surovo in oblastno krivico.

Zgodovina slovenskega naroda. Dr. Mal nadaljuje z našo zgodovino, in sicer govori to pot o Slovencih pod vodstvom naših tako imenovanih »prvakov« v dobi od leta 1860. do 1890. To je zelo zanimivo obdobje naše zgodovine, doba čitalnic in taborov, doba kulturnega boja in nato sledeče načelne ločitve, ki jo je izvedel naš veliki Mahnič. Zato je prav ta zvezek še posebno zanimiv in ga bodo gotovo naši fantje s posebnim zanimanjem brali, saj jim je snov že iz Kresa in drugih naših člankov precej znana.

Življenje svetnikov se nadaljuje. Letos so napisali pisatelji godove med 27. avgustom in 17. septembrom. V tem delu sodelujejo dr. Lukman, J. Pavlin, dr. Jaklič, A. Stroj, dr. Ušeničnik Fr.

Čuda narave. Pisala in slike narisala Marija Ahačič. Ta majhna knjižica je namenjena predvsem našemu preprostemu človeku, ki mu v primernih podobah kaže nekatere izredne posebnosti iz narave. Ob podobah pa so primerne razlage čudovitega dogajanja v svetu živalstva in rastlinstva. Knjižica bo gotovo dosegla svoj namen, saj je pisana in risana v prijetnem poljudno izobraževalnem tonu.

Ure češčenja. To je molitvenik, kakor ga vsako leto izda družba sv. Mohorja za svoje člane. Napisal ga je dr. Fran Jaklič in govori v nji o češčenju svetega Rešnjega Telesa. V molitveniku so namreč lepo sestavljene molitve, ki naj jih verniki opravijo

pred Najsvetejšim v adventnem času, božičnem času, postnem času in velikonočnem času, posebej pa še molitvene ure v čast presv. Srcu Jezusovemu in Materi božji. Molitve same zelo poživlje psalmi in pesmi, ki so pridejane posameznim uram.

Tako je letošnje darilo Mohorjeve družbe zelo bogato. Družba bo v kulturnem delu našega naroda zmerom zapisana z zlatimi črkami!

V plamenih rdečega pekla. Spisal Albin Breznik. Spomini političnega kaznjenca. Mohorjeva knjižnica 105. 1938. — Mohorjeva družba je pravkar izdala to knjigo, ki je bila, kakor sledi iz predgovora, napisana že pred letom dni, namreč meseca julija 1937. Pričujoče delce je v naši slovenski književnosti nekaj prav posebnega, nekaj takega, česar še nismo imeli doslej med našimi deli prilike videti: spomini so to iz zaporov v Sremski Mitrovici, kakor jih poznamo samo še izpod peresa dekana Matije Škrbca, kajti tudi ta je bil tamkaj zaradi znanega »šenčurskega procesa«. Pisec Albin Breznik pravi o svojem delu in njegovem postanku in namenu tole: »V Plamenih rdečega pekla sem opisal življenje komunistov obsojencev, kakršno sem v času jetništva doživel, ne da bi kaj olepšaval ali pretiraval.« Ko pa človek to knjigo prebira, si

skoraj ne more misliti, da v nji ni prav nič pretiranega. Kajti da je mogoče, da so na svetu ljudje, ki s takim fanatizmom sledijo komunizmu tudi še v ječi, da si popolnoma urede življenje, kakor bi bili v Moskvi, tega skoraj, kakor pravim, pameten človek ne more verjeti. Pa je vendarle res, saj nam pisec to sveto zatrjuje. V knjigi je mnogokaj povsem osebnega, piščevega življenja, mnogo svojih slabih lastnosti se nam sam izpove. Potemtakem je delo ne le dobro biografsko delo, ampak tudi lepo vzgojno čtivo za naše fante, da se bodo znali varovati volkov v ovčjih oblekah, ko bodo ti prihajali k njim in jih vabili v svoj »rdeč raj«; saj nam pisec o njem piše v ti knjigi tako prebrivko in prežalostno resnico. V knjigi so tako poučni odstavki, kako je v »rdečem raju«, da jih bomo od časa do časa nekaj priobčili v našem listu, da bodo fantje dobesedno slišali pisateljevo besedo in njegov svarilni glas, pa tudi zato, da boste slišali kruto, ostro, a pravično obsodbo komunizma, ki nam ga pisatelj v ti knjigi kaže kot povsem zmešano ideologijo, da bi človeka prej pripeljala v norišnico kakor pa v boljše socialne razmere, kakor jih zmerom obljublja. Knjigo zato prav toplo priporočamo našim fantom. Naroča se pri Družbi sv. Mohorja.

F. J.

Urednikovi pomenki

Vsem, ki ste poslali božične pesmi ali prozo, moram sporočiti, da je vse to prišlo prepozno, pa tudi prostora bi ne bilo več v božičnem času. Shranil bom vse vaše prispevke in jih objavil o božiču 1939. l.

K. J., Ljubljana. Obe tvoji črtici: Lojze in Nesreča sem prejel. Lojze pride v list julija meseca, kakor sem ti že pisмено sporočil, Nesreča pa, če bo le mogoče, že marca meseca. Obe črtici bo treba nekoliko skrajšati, kajti sem pa tja postaneš nekoliko predolgovezen. Črtica je tembolj efektna, čim krajša in čim bolj jedernata je.

Č. J. Tvoja humoristična črtica Mežnar Janez mi je prav ugajala in jo v marčni številki objavim. Prav humorističnih stvari našemu listu kar zelo primanjkuje. Zato te prosim, da se čimprej zopet spraviš k peresu in mi pošlješ še kaj veselega in zabavnega, da se bodo Kresovi bralci tudi malo nasmejali. Sporoči mi tudi svoj naslov, ker sem prvega zgubil!

Vsem fantom in naročnikom! Prvo številko ste prejeli. Uredništvo in uprava sta držala besedo, saj ste videli, kako je Kres polepšan in povečan! Sedaj storite tudi Vi svoje in naš list podprite, agitirajte zanj, dopisujte vanj, pošiljajte slike iz odsekovnega življenja in pridobivajte novih naročnikov! Oglejte si nagrade, ki so razpisane za tiste, ki bi pridobili pet ali sedem ali deset novih naročnikov. Odseki, ki so prejeli letos več izvodov, kot so jih imeli doslej, naj skušajo vse te razpečati. Če bi pa le nikakor ne bilo mogoče pridobiti toliko novih naročnikov, kot ste prejeli številko, pa vrnite preostale številke upravi. Še enkrat opozarjamo vse fante in naročnike, da je treba rokopise in slike, ki so namenjene za objavo v Kresu, pošiljati na naslov: Uredništvo Kresa, Ljubljana, Vodovodna 24. Vse naročnine in reklamacije in denar pa na naslov: Uprava Kresa, Ljubljana VIII. Rakovnik.

Urednik.

Kaj Vam nudi Društvena nabavna zadruga!

Ljubljana, Miklošičeva cesta 7-I.

1. Sukno za fant. kroje Ia	Din	95.—	37. Svinčniki za šminkanje	Din	16.—
2. Sukno za fant. kroje II	«	90.—	38. Šminke razne barve	«	11.—
3. Klobuki za fant. kroje Ia	«	101.—	39. Šminke Lit. K	«	11.—
4. Klobuki za fant. kroje II	«	52.—	40. Šminke Augentieliederblau		
5. Krivci za klobuke k fantovskim krojem Ia	«	15.—	57 a	«	10.—
6. Pasovi za fantovske kroje	«	58.—	41. Puder za obraz (roza in rujave barve)	«	10.—
7. Nogavice za fantovske kroje vse velikosti	«	18.—	42. Puder za lase (raz. barve)	«	11.—
8. Srajce za fant. kroje Ia	«	52.—	43. Srebrni znaki Z. F. O.	«	6.—
9. Srajce za fant. kroje II	«	48.—	44. Alpaka znaki Z. F. O.	«	4.—
10. Telovadne majce št. 1, 2, 3, 4, 5	«	19.—	45. Staležni list (Imenik članov) posamezna pola	«	1.—
11. Črn klot za telov. hlače	«	20.—	46. Bloki za podporno članarino	«	3.—
12. Moder klot za mladčevske hlače	«	20.—	47. Blagajniški dnevnik	«	6.—
13. Rujav klot za naraščajske hlače	«	20.—	48. Beležnica za telovadbo	«	4.—
14. Nogavice za mladce vse velikosti	«	15.—	49. Zapisnik sej in občnih zborov (vezan)	«	18.—
15. Modro blago za dekl. kroje	»	90.—	50. Tajnik	«	10.—
16. Bel rips za bluže	«	12.50	51. Blagajnik	«	10.—
17. Čezenina za dekl. kroje	«	36.—	52. Orlovstvo	«	19.—
18. Čepice za dekl. kroje	«	23.—	53. Mladinske in telovadne igre II. del	3	3.—
19. Trakovi za dekl. bluže (3 kom.)	«	6.—	54. Nagovori pri naraščaju	«	16.—
20. Svilene nogavice za dekl. kroje	«	27.—	55. Naraščajske ure	«	29.—
20. Ekru rips za kroje mladenk in gojenk	«	12.50	56. Zlata knjiga	«	4.—
22. Zavijačke za kroje mladenk	«	37.—	57. Orlovska pesmarica	«	3.—
23. Pasovi h. krojem mladenk in gojenk	«	9.—	58. Spomini Orlovske mladosti	«	3.—
24. Nogavice za h. krojem mladenk in gojenk št. 7—8	«	4.—	59. Sprejemni izpit za mladce	«	4.—
25. Nogavice za h. krojem mladenk in gojenk št. 8—9	«	4.50	60. Mala preizkušnja za mladce	«	4.—
26. Nogavice za h. krojem mladenk št. 10—11	«	5.—	61. Igre za mladce	«	4.—
27. Trakovi za kroje mladenk in gojenk (3 kom.)	«	6.—	62. Voj	«	4.—
28. Telovadne hlače (modre triko dolge)	«	50.—	63. Socialna ekonomija	«	15.—
30. Pasovi k telov. hlačam	«	8.—	64. Talna telovadba	«	10.—
31. Kopalne hlače št. 2	«	18.—	65. Gimnastika	«	12.—
32. Kopalne hlače št. 3	«	14.—	66. Vadnik	«	20.—
33. Kopalne hlače št. 4	«	21.—	67. Stori to (vezano)	«	25.—
34. Slovenski trakovi svileni rips šir. 3 cm	«	10.—	68. Stori to (broširano)	«	20.—
36. Slovenski trakovi svileni rips šir. 5 cm	«	20.—	69. Besede življenja (molitvenik z rdečo obrezo)	«	12.—
35. Slovenski trakovi svileni rips šir. 7 cm	«	25.—	70. Besede življenja (molitvenik z zlato obrezo)	«	17.—
			71. Goslarica naše ljube Gospe (igra)	«	3.—
			72. K mamicí — igra	«	2.—
			Tiskovine za vodstvo čebelice.		
			1. Kako se vodi čebelica	«	2.50
			2. Knjiga vlagateljev	«	6.50
			3. Blagajniški dnevnik	«	6.50
			4. Bloki za vloge	«	7.—
			5. Bloki za dvige	«	7.—

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

r. z. z neom. z. - Ljubljana, Miklošičeva c. 6,
(v lastni palači)

**obrestuje hranilne vloge
najugodnejše.**

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas
razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpove-
di do 5%.

Domača slovenska zavarovalnica je
VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani

v last. palači ob Miklošičevi in Masarykovi c.
Telefon 25-21 in 25.22.

PODRUŽNICE IN GLAVNA ZASTOPSTVA:

Celje, Maribor, Zagreb, Split, Sarajevo, Beograd.

KRAJEVNI ZASTOPNIKI

v vseh večjih krajih v Jugoslaviji in vseh župnijah v Slo-
veniji. Proračuni in informacije brezplačno in brezobvezno.

Ko se odločaš za nakup obuvala,

vedi, da dobiš vsakovrstne ročno izdelane čevlje
po zelo zmerni ceni v novi trgovini s čevlji

Kalan Jože - Ljubljana

pri tromostovju

Za smučarje imamo nepremočljive smučarske čevlje